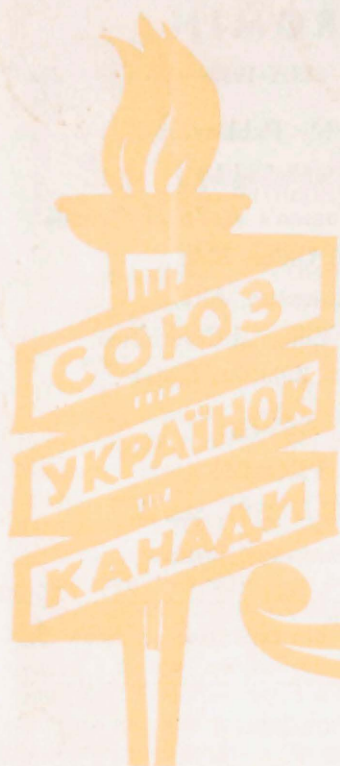

ПРОМІНЬ

Ч. 7

1960

ЛИПЕНЬ

JULY

ПРОМІНЬ

Рік 1

ЛИПЕНЬ 1960

Ч. 7 Vol. 1

Виходить раз у місяць
Видає
Союз Українок Канади
Редагує Редакційна Колегія
Редактор Наталка Когуська

Річна передплата в Канаді \$3.00
Поза Канадою 3.50
Поодинокє число35

Передплату вислати на адресу:
Ukrainian Women's Ass'n of Canada
203 Union Bldg.
Edmonton, Alta.
Адреса редакції:
PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B.
Winnipeg 4, Man.

PROMIN

JULY 1960

No. 7

Monthly Publication
Published by
Ukrainian Women's Ass'n of Canada
203 Union Bldg.,
Edmonton, Alta.

Edited by Editorial Committee
Natalka Kohuska, Editor

Address:
PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B.
Winnipeg 4, Man.

Subscription in Canada \$3.00
Subscription in other countries 3.50
Single copy35

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

З М І С Т

"Український Голос" в його 50-ліття	1	Лариса Мурович — Земля	19
Повідомлення передплатникам	1	Др. В. Я. — Гігієна нігтів	20
Лариса Мурович — поезія	2	І. П. Барченко — Їжа та здоров'я	20
Відбувся провінційальний з'їзд	2	"С. Д." — Юрчикове непорозуміння	21
Резолюції	2	Н. Забіла — Річка	21
Н. Когуська — Галя Гнатишин в делегації на конгрес МЖР	3	Н. Забіла — Курочки	21
Оттава відзначає першу сенаторку	4	Для наших господинь	22
С. Стечишин — Жіночий рух в різних країнах	5	О. Андрущак — З діяльності відділу у Гефорді	23
Програма з'їзду	6	Галина Кіцюк — Чайне прийняття	23
Н. Когуська — Поетка з ласки Божої	7	Іванна Рymar — Прощальна гостина	24
Лариса Мурович — Листя	9	К. Б. Памяті пок. членки	24
Марія Мадюк — З конференції музейників	9	П. Залузька, Є. Запорожан — З діяльності відділу	25
Любов Дражевська — Олена Пчілка — зірка українського відродження	11	Емма Верхомир — Весняна виставка в Едмонтоні	25
У вирі громадської праці	16	Річні звіти відділів	27
Olenka Negrych — The star of Kievan - Rus	17	Виказ пожертв	31
Віра Ворскло — Зринають звуки дивні	19	"Ук. Огляд" — Американка й її чоловік	32
		Лариса Мурович — Роза	32

Обкладинка роботи Вадима Доброліжа.

„УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС” В ЙОГО 50-ЛІТТЯ

Історія кожного народу це свідоцтво його якості для багатьох далеких поколінь. Кожний народ дбає про те, щоб його історія була записана якнайточніше. Історія також не ховає негативних сторінок, що постають в різних обставинах і ситуаціях. Негативні сторінки в історії стають лекцією, щоб таких помилок не повторювати. Зате ж гарними сторінками гордиться кожний народ і ставить їх за взірць. А щоб історія даного народу була гарною, це залежить від народу та його провідників.

Історія українців в Канаді не може, вправді, бути історією народу, вона буде лише історією частини українського народу, частини, яка по волі, чи й по неволі покинула рідні землі і поселилась в Канаді добровільно, прийнявши її за свою нову батьківщину. І в цій новій батьківщині ця частина українського народу творила свою історію. І не лише історію поселення, економічного забезпечення, чи господарської культури, але творила свою духову культуру.

По друге — до історії Канади, якої горожанами ми є, увійдуть українці як етнічна група. Українці начислюються четвертою що до числа етнічною групою в Канаді. І всім нам залежить на тім, щоб про українців канадійська історія могла сказати якнайкраще.

Сьогодні українці в Канаді мають за собою багату історію. І не лише ту історію, що висвітлює матеріальний дорібок українців чи економічну ділянку, але дорібок культурний. Для історії буде важним те, що українці внесли зі своєї духової скарбниці, яким народом вони були, які духові та інтелектуальні якості вони посідали, та які ідеали плекали вони між собою.

ПОВІДОМЛЕННЯ ПЕРЕДПЛАТНИКАМ “ПРОМЕНЯ”

Щоб дати передишку редакції й належні їй ваканції, повідомляємо наших передплатників, що число 8 “Променя” в серпні не вийде. Слідуюче число 8-9 вийде у вересні.

Центрاليا Союзу Українок Канади

Хто ж дав початок до творення такої історії українців в Канаді? Хто взагалі творить історію у всебічних ділянках життя модерного світу? В одній зі своїх журналістичних праць висловлює поетка Теліга думку про те, хто творить історію:

“Є різні думки про те, хто творить історію. На думку одних історію творять народні маси, на думку інших суспільні верстви, на думку третіх — ціла світова історія, це лише історія великих одиниць. Бо чим був би наприклад арабський народ, що довгі віки блукав пісками своєї батьківщини, займався дрібними гешефтами, коли б не з’явився серед нього великий Магомет, якого дух видобув таку енергію з цього народу, що знак півмісяця запанував над половиною світу”.

Видобути енергію з народу, в яким дрімав потенціал було завданням провідників, які оснували “Український Голос” тому 50 років взад. До того народу, який був порозкиданий по широких просторах канадійської землі, вони промовили мовою, словом, не методом Магомета, що проповідував на базарах чи пивницях, але друкованим словом. Ця подія мала місце 50 років тому, 1910 року — дата, коли народився народний провідник, часопис “Український Голос”. Враз з народженням “Українського Голосу” народжувалось нове обличчя українця в новій землі.

Кристалізувалась думка національно свідомого, шануючого себе українця, який у широкому світі, далеко поза межами рідної землі мав сповняти велику місію — бути представником українського народу між вільними державними народами. Мав стати речником визвольних змагань свого народу, який в межах своєї землі боровся з окупантом за свою незалежність і свободу.

Це був ідеал, на яким опісля почало базуватися все українське життя в Канаді; ідеал, на яким постали всі українські організації, церква, виховавчі інститути, рідні школи. Це було п’ятдесят літ тому. Це був початок історії культурної розбудови українського життя в Канаді.

Піонерами звемо ти тих, що першими приїжджали до цієї країни, що виорювали перші скиби цілинної землі на канадійських степах, що з під відвічних пралісів і його коріння здобували п'ядь за пяд'ю землю та перетворювали її в родючий чорнозем.

Піонером культурної ниви був "Український Голос". Провідником народу, що з неменшим зусиллям прорубував перші стежки до світу в країні поселення; він був творцем найкращих сторінок історії українців в Канаді.

Бо ніхто тільки він підніс гасло громадськості, організованості, він вказав дорогу до вищих ідеалів, на його шпальтах виростали найкращі кадри свідомого та ідейного суспільства, на його сторінках виплекувалась думка лояльного канадійського горожанина.

Завдячує "Українському Голосові" багато й організація Союзу Українок Канади. На його сторінках ми знаходили все те, що було потрібне для духового зросту українки у вільному світі. "Український Голос" плекав у нас почуття ідейності, кликав до громадської праці, давав огляд наших досягнень, оцінював нашу народню роботу і виховував нам провідниць. На сторінках "Українського Голосу" ріс і перетворювався в діло наш журнал "Промінь".

І тому в рік золотого ювілею "Українського Голосу" ми маємо моральний обов'язок виявити нашу оцінку за все пророблене добро і працю для нас.

Проектом управи "Українського Голосу" в ювілейній році є побільшити число передплатників та зібрати ювілейний фонд на дальшу розбудову видавництва. І до цієї праці кличемо все наше свідоме членство, щоб гідно зустрінути цю знаменну дату та вписати наше ім'я в нові сторінки нашої історії.

Лариса Мурович

Свободи прагнення не гасне,
Воно цвіте так буйно, ясно —
Слідом за нами йде у полі,
Очима дивиться соколів.
Як рідний вітер серед степу
На прерії лани золотить —
Зорею правди над вертепом
В мандрівці нам дає охоти!
А кроку кожного подзвіння
Передає у звуках пісні,
І оживляє ріст насіння,
Як Боже сонце благовісне!

Відбувся провінційальний З'їзд в Саскатуні

В м. квітні ц. р. відбувся провінційальний з'їзд Союзу Українок Канади в Саскатуні, Саск. Повний звіт з'їзду буде поміщений в слідуючих числах журналу.

З'їзд був успішний під кожним зглядом, як програмою, так і числом учасників. Обговорено ряд ділових справ і проектів праці.

Головою провінційальної ексекютиви Союзу на Саскачеван поновно вибрано пані Олю Андрушак. Осідок провінційальної ексекютиви знаходиться надалі у Гефорді, Саск.

РЕЗОЛЮЦІЇ УХВАЛЕНІ НА З'ІЗДІ В САСКАТУНІ

1. У виду посильної праці, що її віддає центральна управа Союзу Українок Канади своїм відділам і для добра українського жіноцтва в Канаді взагалі, цей провінційальний з'їзд висловлює централі Союзу найвище признание за її працю, проекти і досягнення.

2. Цей провінційальний з'їзд з радістю вітає історичну в нашій організаційній житті подію — появу журналу "Промінь", що його видає Союз Українок Канади, стверджуємо, що журнал служить кращому розвоєві українського життя в Канаді, а українському жіноцтву зокрема. З'їзд заявляє всяку піддержку у видавничій праці журналу, особливо розповсюдження його між членками Союзу та українського загалу взагалі.

3. З'їзд припоручає відділам в провінції Саскачевані подбати про організацію і розбудову бібліотек при товариствах та заохочувати членство до читання українських книжок.

4. Цей з'їзд зобов'язує відділи Союзу в Саскачевані якнайширше популяризувати думку про потребу пожертв на будову нового приміщення Інститута П. Могили в Саскатуні, а також поручає провінційальній ексекютиві Союзу Українок Канади в Саскачевані визначити певну квоту відділам на ціль пожертв на будову від кожного відділу в Саскачевані.

5. З'їзд висловлює щиру подяку Дирекції Інститута П. Могили в Саскатуні за постійне уділення приміщення на з'їзди та інші зібрання чи імпрези Союзу Українок Канади.

Галя Гнатишин в делегації на конгрес М Ж Р

Серед делегаток Канадійської Національної Жіночої Ради на черговий Конгрес Міжнародної Жіночої Ради, зістала вибрана пані Галя Гнатишин з Саскатуну. Назначення делегаток відбулося на річній конвенції КНЖР в Ніягара Фалс, Онт. в м. червні ц. р.

Черговий Конгрес Міжнародної Жіночої Ради відбудеться в Істамбулі, Туреччина в м. серпні ц. р. Такі конгреси відбуваються щотри роки і кожний раз в іншій країні, а то й частині світу. Останній Конгрес відбувався в Канаді в Монреалі в 1957 році.

На тім Конгресі, що відбувався в Канаді були присутні членки Союзу Українок Канади як гості-обсерватори без статусу делегації. Пані Галя Гнатишин буде першою делегаткою українкою в складі делегації Канадійської Національної Жіночої Ради. В склад Міжнародної Жіночої Ради після статута, входять лише ті Ради, яких край є державним. Тим самим українки, як окрема організація не можуть брати участі як офіційні делегатки української організації безпосередньо, однак коли організація входить в склад Жіночої Ради в даній країні, то українки можуть бути вибрані в делегації з Ради.

Немає двох думок про те, яким важливим для нас є те, щоб ми українки були присутні на таких і подібних конгресах, хоч би зі становища делегатів Канадійської Національної Жіночої Ради. Мабуть багато з нас пригадують собі той час, яку велику вагу приписували наші провідні жінки в Україні ще в той час, коли творилась наша організація. Ми збирали тоді гроші на виїзд з України делегації на Конгрес до Вашингтону. А скільки разів виїздила на подібні конгреси Софія Русова, скільки інформативної служби зробила вона своїми виступами та знайомством з впливовими жінками світу для української справи.

Пані Галя Гнатишин, дружина дост. сенатора Івана Гнатишина з Саскатуну, це заслужена й одна з провідних членок Союзу Українок Канади.

Народилась Галя Гнатишин в околиці Врокстон, Саск., в родині Еміліяна і Юстини Піців, які господарювали на власній фермі.

До публичної та вищої школи ходила в Йорктоні, а Нормал (учительський семінар) скінчила в Саскатуні. По скінченні Нормал,

Галя Гнатишин,
делегатка на Конгрес МЖР

учителювала в провінції Саскачевані через 5 років, опісля вийшла заміж за молодого адвоката Івана Гнатишина в Саскатуні.

Пані Гнатишин є матір'ю чотирьох дітей — найстарший син Роман закінчив університет й одержав ступінь В. А. Л. Л. В. і працює в Оттаві. Другий син Віктор скінчив другий рік університету, Давид в 10-тій класі вищої школи, а наймолодшою з дітей є доня Єлисавета у 8-ій класі.

Участь пані Гнатишин в українських і канадійських організаціях була досі вельми замітною. Як членка Союзу Українок Канади, вона була через 9 років головою жін. т-ва ім. О. Кобилянської в Саскатуні, 3 роки головою провін. езекутиви Союзу Українок в Саскачевані. Була також касіркою та заст. голови в центральній управі Союзу Українок Канади. У відділі Комітету Українок Канади в Саскатуні була від його початків засновання і сповняла через 3 роки обов'язок його голови.

В канадійських організаціях була пані Гнатишин довгі роки членкою ІОДЕ. Сповняла обов'язок одної з членів дирекції УВСА через 6 років і через 6 років входила до Фемілі Вел-

фейр Боард. Входила пані Гнатишин до політичної організації — Вименс Прогресів Консерватив Асоцієшн, була її головою через три роки, як також була заступницею голови пров. езекутиви тієї організації. Через довгі роки була на езекутиві Гом енд Скул Клабс.

В Саскатунській Жіночій Раді брала пані Гнатишин активну участь через 25 років. Була головою кількох комітетів, касіеркою, заст. голови, а тепер головою. Через три роки була фінансовою референткою в провінційній Саскачеванській Жіночій Раді.

Через назначення п. І. Гнатишина сенатором, життя поставило й його дружину на відповідальній становищі. Її зустрічі в соціальному життю канадської еліти вложило в її руки не легкий обов'язок. Вона українка в повнім значінні того слова так само як і канадська горожанка. Володіє прекрасно обома мовами. Своею персональністю, добрим тактом, повагою вона здобуває багато прихильності й симпатії, а тим самим творить найкращу опінію про українську жінку. Бо ж стрічається пані Гнатишин з колами провідних і впливових жінок як в столиці Канади — Оттаві, так і поза нею.

Пані Г. Гнатишин мешкає постійно в Саскатуні. Там її дім і діти, однак час від часу офіційні зустрічі вимагають і її участі в столиці, як дружини сенатора, куди вона зчаста виїжджає. Її побут на конвенції в Ніягара Фалс окремо відмітила преса. Вінніпегський "Фрі Прес" подав новинку, окремо присвячену назначенні пані Г. Гнатишин в делегацію на Конгрес МЖР, як одну з восьми делегаток КНЖР.

Такими успіхами наших жінок треба лише радіти. Бо хоч, покищо, ми, українки не є заангажовані в політичному житті Канади (але будемо, в тім ми можемо бути певні), то обов'язок тимбільше спадає на тих, які є дружинами наших послів, сенаторів і мають доступ до впливових в політичному житті кол, де й виконують важливу інформативну службу. Цю інформативну службу про політичне положення нашого народу в Україні нам потрібно вести всіма дорогами.

Сповняючи таку важливу місію, в делегації Канадської Національної Жіночої Ради, побажаємо пані Галі Гнатишин найкращих успіхів в її обов'язках.

Н. Когуська

Оттава відзначає першу сенаторку

В п'ятницю 10-го червня ц. р. відбулося в Оттаві спеціальна церемонія відзначення першої сенаторки Канади Карін Вилсон.

Прем'єр Канади Дж. Діфенбейкер відслонив скульптуру-погруддя сенаторки Карін Вилсон виконаної з білого мармору.

75-літня сенаторка Карін Вилсон стояла під час церемонії в палаті сенату перед дипломами, сенаторами і членами парляменту; між ними було пять жінок сенаторок. На церемонії був присутній також мистець-скульптор Фелікс В. де Вільдон, який виконав погруддя.

Головну промову на церемонії виголосив прем'єр Канади Дж. Діфенбейкер. Він сказав, що сенаторка Вилсон зробила великий вклад у боротьбу за рівні права жінки в Канаді. Згадав про той час, коли вона разом з пятьма іншими жінками в західних провінціях Канади добивалася доступу до участі жінок Канади в політичному житті і внесли домагання на назначення жінки до сенату Канади. Було це 1929 року.

Від сенату промовляв також дост. Марк Друін, спікер сенату. В своїй промові він підкреслив індивідуальні риси характеру сенаторки Вилсон, її ерудицію, її широкоглядність, політичну зрілість і повагу. Між іншим він сказав, що сенаторка Вилсон внесла більше престижу сенатові через багато її корисної праці та практичного ідеалізму.

Дост. Дж. Келлер МекКей, генерал-губернатор на Онтеріо підніс заслуги Карін Вилсон, згадавши також її славного батька сенатора Роберта МекКей.

Міністер імїграції Еллен Фейрколо, відкриваючи церемонію, сказала, що в теперішній час на відповідальних державних постах знаходиться в Канаді 22 жінки, одна з них є амбасадором, а всі вони служать своїй країні.

Найдрібніша думка, зацеплена в душі серед домашнього життя, видає опісля овочі для світу. Бо народи виходять з колиска і тому той, хто руководить вихованням дітей, має в руках більшу силу ніж той, в чиїх руках власть держави.

Смайлс

Жіночий рух в різних країнах

„Нема питання жіночого, є лише питання людське. Бути людиною є головним завданням жінки. Але є то однаково і завданням чоловіка”.

Масарик

В західному світі, а зокрема на північно-американському континенті, жіноцтво вже давно здобуло собі рівні з чоловіками права і сьогодні користується свободою вільної людини в усіх ділянках — в освіті, виборі професії чи праці, економіці й політиці. Боротьба за рівноправність почалася ще в 18 столітті, а закінчилася в часі першої світової війни, коли тисячі жінок зуміли вповні заступити чоловіків в урядах та різних суспільних і державних установах. Повна участь жінок в різних галузях державного й господарського життя розв'язала питання, чи жінка може бути рівноправною з чоловіком, чи ні. Сьогодні жінки в поступових країнах світу мають признані права, хоч не без того, щоб декуди не траплялися закорінені пересуди й упередження з боку громадянства. Ще не так дуже давно, як парламентарні послы в Італії дискутували на сесії парламенту, чи жінка має душу. Остаточно вирішили одним голосом більшості в користь жінок і від тоді італійським жінкам признано право голосувати в політичних виборах.

У менш поступових країнах Далекого і Середнього Сходу, Африки й Полудневої Америки жінки тільки починають пробуджуватися з вікових пут і ведуть боротьбу за рівні права в освіті, праці й політиці. У тих змаганнях приходить жінкам зазнати багато більше труднощів, ніж їх мали жінки поступових країн. Найбільшою колодою є існуючі суспільні й родинні звичаї, які тримають жінку відокремленою від ширшого життя, через що загаль жінок не є достатньо підготований стати об'єднаним фронтом. Заходить потреба боротися проти многоженства, дитячих подруж, несправедливих спадкових законів, які кривдять жінку, та інших застарілих звичаїв.

Але помимо всіх важких перешкод провідниці жіночого руху в цих відсталих країнах таки зробили великий поступ, добилися деяких прав і сьогодні вони високо цінують свої здобутки. В політичній ділянці вони навіть випередили жінок західного світу, вибравши велике число жінок до парламенту та інших урядових установ.

При Об'єднаних Націях діє Комісія Статусу Жінки, до якої входять жінки з різних країн світу. Ця Комісія розглядає становище жінки в окремих державах, обмінюється поглядами і здобутками та шукає способів поліпшення долі жінок. З рапорту 1957 року цієї Комісії довідуємося, яку велику жіночу репрезентацію мають країни Сходу й Африки у своїх парламентах та інших урядових установах. Політичні вибори 1957 року об'єднали жіночі сили і дали такий вислід

Пакістан — 27 жінок послів у парламенті, 195 жінок в окремих легіслятурах.

Індонезія — 17 жінок послів в парламенті, 2 жінки міністри.

Тунізія — 1957 р. жінки перший раз голосували і вибрали 11 жінок до муніципальних рад. Жіночі голоси допомогли узаконити заборону многоженства і гаремів.

Єгипет — 1957 р. жінки перший раз голосували і вибрали 2 жінки до парламенту.

Корея — 2 жінки послы в парламенті, 2 жінки назначено міністрами.

Гана — 2 жінки у Федеральній Правничій Раді.

Індія — перший раз жінки голосували 1952 року і вибрали кілька жінок послів до парламенту. У виборах 1957 року вибрано до парламенту 33 жінки, 1 жінку міністра здоров'я, 197 жінок до легіслятури.

Цейлон — 2 жінки послы до парламенту, 1 жінка міністер здоров'я, 1 жінка заступник міністра.

Етіопія — 2 жінки послы до парламенту, 1 жінка віце-президент міністерства.

Японія — До кінця другої світової війни японська жінка не мала права голосу в політичних виборах. Сьогодні становище настільки змінилось, що у Вищій Палаті парламенту засідає 15 жінок послів, а в нижчій 8. В Японії існує 38,000 жіночих товариств, які об'єднують 11 мільйонів жінок.

Бурма — в цій країні жінка все вважалася рівною з чоловіком і при одруженні не мінняє свого родинного прізвища. В подружжі жінка і чоловік рівні партнери і обидвоє мають однакові права до маєтку.

Фінляндія — належить до західного світу і може послужити зразком для інших. На 200

послів у парламенті жінки становлять 33 відсотки, і кілька жінок займають становище міністрів.

Велика Британія — 25 жінок послів в парламенті.

Такі країни як — Нова Гвінея, Бритійський Камерунс, Сомаліленд, Танганайка мають щонайменше одну жінку в державній або муніципальній установах. Освіта жінок в цих країнах щораз більше підноситься на вищий рівень. Багато в жіночому русі допомагають студенти й їхні жінки, що виїжджають до західних університетів на студії і там засвоюють собі нові погляди про жінку як вільну людину.

Вище подана статистика показує, як наполегливо жінки дбають про свою репрезентацію в парламентах, щоб законним шляхом піднести становище жінки. Зокрема жінки Далекого і Середнього Сходу та Африки зробили несподівано великий поступ, взявши до уваги великі перешкоди, які приходилося їм поборювати. Натомість канадійські жінки користуються повною свободою і не мають потреби захищати жіночі інтереси, тому рідко зголошують свою кандидатуру у виборах. Але це теж некорисне, бо канадійські жінки могли б проявити себе повніше в політичній діяльності своєї держави.

С. Стечишин

ПРОГРАМА

ГОЛОВНОГО З'ЇЗДУ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

Головний З'їзд Союзу Українок Канади відбудеться спільно з З'їздом Союзу Українців Самостійників в Торонті в днях 8 і 9 липня, 1960 року в залі при Катедрі св. Володимира, 404 Батерст Ст.

Сесії Союзу Українок Канади відбудуться в такому порядку:

П'ятниця, рано 8-го липня:

9.00-10.00 рано (точно) реєстрація.

10.00 — Офіційне відкриття — голова Союзу Українок Канади пані Софія Василюшин.

Вибір комісії — номінаційної та резолюційної.

Привіти.

Звіти центральної управи Союзу.

Дискусії над звітами.

12.00-2.00 — Обід спільно з учасниками загального З'їзду.

По обіді: Доповідь з приводу 100-ліття народин Ульяни Кравченко.

2.00-3.30 — Журнал "Промінь", його завдання і його майбутність.

Дискусія.

Розбудова Фонду Фундації ім. Наталії Кобринської та видавничі пляни. Дискусія.

Поширення праці по відділах Союзу.

Вечером:

8.00 — Офіційне відкриття загального З'їзду

Чайне прийняття.

Субота: рано, 9-го липня: (точно)

9.00-10.00 — Виховавча ділянка нашої праці.

10.00-10.30 — Демонстрація ведення садочка.

10.30-11.00 — Продовження виховавчої праці. Дискусія

11.00-12.00 — Внески, дискусії,

Вибір нової управи

12.00-2.00 — Обід для учасниць З'їзду.

2.00 — Спільна сесія.

В неділю будуть відбуватися спільні сесії, в яких будуть брати участь члени і делегати Союзу Українок Канади.

Центрاليا Союзу Українок Канади

Поетка з ласки Божої

На сторінках нашого журналу, майже в кожному числі, наші читачі зустрічаються з поезіями Лариси Мурович. Друкуються поезії Лариси Мурович і в інших українських журналах в Канаді, Америці і в Європі.

Мабуть, що не всім нашим читачам відомо, що Лариса Мурович живе в Канаді. У великій скромності до своєї особи, вона майже незнайома широким колам громадянства.

Коли досліджуємо історію наших поеток в минулому, їхнє життя, події тих часів, коли боготворимо Провидіння, що дало нам один чи другий талант, то в той самий час проходимо мимо живучого таланту якось спокійно, без уваги, без глибшого зворушення.

А факт є, що Лариса Мурович це небуденний талант поета сучасної доби. Ще в 1939 році поетка Олена Теліга висловила про Ларису Мурович (Лідію Мак), яка була тоді ще дуже молоденькою: "молода, інтелігентна і талановита, з ласки Божої, поетка". І художня краса її поезій говорить нам, що вона дійсно поетка з ласки Божої.

Про її поезії можна сказати, що вони як чудова різьба талановитого мистця-скульптора з широким рухом, або пісня співця, яка випливає з глибини його небуденної душі. Світ положив свою тверду долоню на її життя; вона проходила дорогами скитання крізь бурю війни і негоди і в тій боротьбі викристалізувався її світогляд, як світогляд загартованої життям жінки.

Варто нам, бодай побіжно спинитися на тематиці її поетичної творчості. Ті поезії, які містяться в нашій журналі, мали б колись увійти у збірку п. н. "Світло на прерії". Тематика, як сама поетеса висловлюється "на піонерські теми", цеб то на теми про перших поселенців українців в Канаді. Однак головною провідною думкою в тих поезіях є національні почування і святощі, що їх привезли з собою до нової землі українські піонери. В іншому місці вона знов вказує дорогу тим синам і донькам далекої Батьківщини на їх місію у широкому світі.

"Як журавлиний ключ у сумішці народів
Плили вони на зустріч новій долі:
Сумні виходці із країн сваволі
Поряд з голодними і хліба і пригоди"

"Піонер"

Лариса Мурович

Але що привіз той український піонер до нової землі?

"Він розгорнув клунок і все добро укрите:
Джаган, пила і дві мозольні руки.
Для себе хрест святий і трудовуки,
Дітям евшан і стяг із золота й блакиті".
"Піонер"

Як же глибоко сягнула вона цими чотирма рядками; яке ж безмірне відчуття душі українського поселенця в новій землі. Для себе він тут нічого не шукає, собі він привіз джаган і мозольні руки для праці і хрест, — його глибока релігійність. Дітям своїм він готовий крашу долю будувати, але для них він привіз також щось дуже дороге "евшан", цебто зілля в символічному значенні, що його діти ніколи не повинні посміти забути край, з якого приїхали батьки і народу, з якого вони походять, а також "і стяг із золота й блакиті" — прапор України, щоб діти його, що будуть тут виростати знали, що вони належать до народу, який був державним народом і що за свободу того народу, хоч би й там за морем вони будуть помагати звідси змагатися.

Немає в поезіях Лариси Мурович тих безнадійних зідхань, нарікань на долю, або безсилля, як це часто буває в поетів виходців з рідної землі, що тужать по своїй батьківщині. Вона дивиться на світ очима зрілої, бувалої у

світі людини. В її поезіях бренть мужність і свідомість обставин:

“І в землях тих, що в тирсі розтерались
Зросте стократно урожайний плід —
Бо доля нас скитанням не карала,
А воля Божа повела у світ.
“Назустріч світлу”

Або:

“Скоритись, відступити? Не випивши до дна
Гіркоти, що у склі хмільного трунку?
Так наче б проводир відчайного судна
Безопірно віддав свої лаштунки”.

“Правда”

В іншій місті поетка сягає в глибину почувань виходя з рідної землі, який наче той “вигнанець флорентійський”, гордий і непоборний, але вірний син своєї батьківщини каже:

“В моїм платочку грудка чорнозему,
У ній і кров і піт моїх Батьків —
Її забрав я в ніч останню темну,
Сльозами власними її полив.

Я зберігав її як скарб багатий
На всіх дорогах рівних і стрімких —
Вона була мені за рідну хату,
За рідних всіх — живих і неживих.

Аж тут її, таку святу й єдину,
Я поплем розділю в мірці жмень.
На прерії посію цю частину,
Там ту оставлю на незнаний день.

Мішайся, земле, на розлогій ниві,
Твори ілюзію далеких піль —
Хай кров і піт моїх батьків честивих
Тобі дає врожай і силу сил!

“Земля”

Є у Лариси Мурович поезії наче соняшні, веселі барвні і радісні, особливо тоді, коли говорить вона про красу природи:

“На розсміяні прерії хвилями
Виплива світляний океан,
А весна безконечними мільями
Обіймає розбуджений лан”.

“Весна на прерії”

Трудно було б в цій короткій розвідці дати аналізу художньої техніки поезій Лариси Мурович. Над нею треба довше зупинитися, що зроблять свого часу фахівці цієї ділянки. Ска-

жемо хіба, що форма її поезій не всюди однакова. Будова вірша вільна і не скована римом, як це часто буває в поетів, що строго дотримуються правила римів. Техніка її опанована, вона керує нею вільно. В деяких поезіях технікою вона нагадує Олену Телігу, але цілком незалежно, щиро, свіжо і безпосередньо промовляє до читача, чим відразу полонить його увагу.

Є поети, які твердять, що, мовляв, “мистецтво для мистецтва”. І треба лише радіти, що Лариса Мурович не пішла тією дорогою, бо своїми поезіями вона сягає глибоко живого серця народу, чи радше висловившись приносить йому “євшан зілля” і тим сповняє велику місію післаництва.

Треба б нам познайомитися, бодай побіжно, з життєвою дорогою поетеси. Живе Лариса Мурович в Пикерінг, Онт., на хуторі, де спокійне життя серед чудової природи дає їй кращу можливість віддаватися творчій праці.

До Канади приїхала поетка 1949 року по війні. І хоч це людина ще розмірно молода, пройшла вона тверду дорогу життя, про що колись сама обширно напише. З нею на фермі Пикерінг чоловік і 16-літній син, якого також пронесла крізь негоди скитання і війни та тремтінням матері, заблуканої на далеких чужих дорогах. А приїзд до нової країни — Канади без засобів до життя — все це забрало багато років її творчого розмаху, відобрало можливість творити, бо треба було жити.

Роджена Лариса Мурович на Буковині. Батько її був професором класичних мов, мати народня учителька. Перший її вірш появився був друком в “Жіночій Долі”, коли поетці було 17 років. Опісля друкувались її ранні поезії в “Самостійній Думці”, що виходила в Чернівцях, в “Студентській Шляху” у Львові. Олена Теліга, відома талановита поетеса, що згнула з рук німців, писала листи до Лариси Мурович, заохочуючи її до праці.

До початкової школи ходила Лариса Мурович на Буковині, опісля в Галичині, а вже на еміграції в Чехії студювала спеціально журналістику. Ось що оповідає поетка в одному із своїх листів, що дає, бодай один крайчик того образу, що його переживали всі, що в наслідок війни і чужого панування в рідних землях примушені були кидати рідну землю і йти на чужину:

“З початком війни — лише поетка — я мала готові до друку дві перші збірки “Юнацький Шлях” і “Світла Земля”, однаке їх рукописи пропали мені під час евакуації на Чехах, коли большевицькі партизани обстрілювали нашу валку й ограбили нас. Тоді багато людей згинуло, але воля Божа була така, що я врятувалась із моїм тоді дворічним сином Юрком і перейшла з Чех аж до Австрії, несучи його хворого, як показалося на тиф. Я мусіла віддати його до шпиталю, а сама, змінивши прізвище, найнялася у одної шляхетної австріячки до помічі в господарстві й мсе добре знання німецької мови мене тоді врятувало, бож ми були в большевицькій зоні Австрії.

Аж два місяці я чекала поки мій син прийшов трохи до сил і знову з дитиною на руках пустилася у дорогу через границі і зони аж до англійської зони в Німеччині. Сподівалась знайти там свою матір і сестру та нікого не знайшла”.

Та це лише один образ з життєвої дороги скитання та важких переживань поетки. Але це й були ті важкі дні, які відобрали в неї так багато дорогого часу, де спиняли розгін до творчої праці.

Однак як людина-мистець вона не далась суворим, прошумілим подіям зломати себе. Її поезії заблестіли на сторінках журналів як дорогі перлини. Її спів озивається в серці читачів щирими почуваннями, які линуть в ту сторону, куди кличе їх поетеса.

Н. Когуська

Лариса Мурович

ЛИСТЯ

Могутнє дерево і корінь
Остались дома, у землі —
Лиш буйне листя понад море
Розкинув вихор в даліні.

Розкинув вихор невблаганно,
Де лік на тугу і печаль?
Щоби на обрію поранно
Розбились дзвінко, як кришталь.

Розкинув вихор листя в світі,
Щоб на порогах всіх осель —
Упали шумом і привітом
Непогамованих джерел.

Щоб вийшли люди до порога
І хмурий зір зняли на Схід —
Щоби Вітчизняна тривога
В похід скликала цілий світ!

З КОНФЕРЕНЦІЇ МУЗЕЙНИКІВ

Тринадцята річна конференція Товариства Канадійських Музеїв, відбулася в днях 19-го до 21-го травня цього року, в місті Монтреалі.

Зареєстрованих делегатів, більша частина мужчин — було поверх 74. Були вони з кожної провінції Канади, від Товариства Американських Музеїв, і від Музеїв Великої Британії.

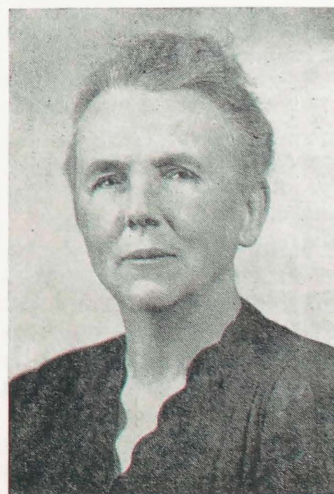
Наради відбувалися кожного дня в іншому музеї, так що учасники мали нагоду оглянути (бодай коротенько) кілька головних музеїв в Монтреалі.

Управа музею, де відбувалися наради, гостила нас дуже пишно чи обідом, чи вечерею, чи закускою. А майор міста, пан Сарто Фурніє, вітав делегатів при ефективно зарядженім буфетнім обіді в “Шато де Рамезей”, де відбулась ранішня сесія другого дня.

В програму входили, не лише доповіді визначних науковців на полі мистецтва і музейництва, але також і дискусії над діловими справами, торкаючих Товариства Канадійських Музеїв.

Предсідницею цілої конференції була голова Тов. Канадійських Музеїв — пані Еліс Торнгем. Вона гарно володіє і французькою мовою і мене особисто привітала словами “Добрий вечір, пані”. Вона також є і управителькою Музеїв при університеті Мекгил.

Привіти зложили: пан Е. Г. Торнер — упра-

Марія Мадюк,

делегатка на конференцію музейників до Монтреалу.

витель Монреальського Музею Мистецтва — як президент Гостинного Комітету. Вечір перед конференцією, він і його дружина гостили нас всіх у своїм домі. Пані Торнґем — як голова — влучно привітала всіх в англійській і французькій мовах і разом виголосила свою промову на тему “Музейне вишколення — для кого й як?” Доповіді були на наступні теми: — “Як Товариство Канадських Музеїв може причинитися до святкування Столітнього Ювілею Канади в році 1967” “Фінансування Музеїв” — 6 доповідей. “Друки і реклами для малих музеїв” — 4 доповіді.

Окремі сесії були поділені на групи, Мистецтва і археології, Історії, Науки, Оствіти і французьку на тему “Яким повинен бути Музей”.

По закінченню пообідньої сесії в аудиторії, “Бел Телефон Компанії” нас провели через їхній Музей де збережені всякі знаряддя, машини і архіви відносно історії телефону від самих початків аж до тепер.

Звіттам запросили всіх до смачної вечері — де нас привітав голова і історик їхнього Музею, Дж. Л. Лонг.

Дальше, зараз по вечері — автобуси нас завезли до будинку Національної Фільмової Ради. Там ми бачили, що діється поза кулісами у приготуванні фільмів до висвітлювання.

По такій цікавій лекції — нам ще цікавішим виглядав фільм “The Universe”, який щойно того дня виграв першу нагороду на фестивалі фільмів у Франції.

При виробленню цього фільму згадується поміж іншими техніками, пана Романа Кройтора.

По смачній гостині, ми знову всіли до чеканих автобусів і приїхали до готелю десь коло опівночі.

Сесії наші починалися пів до десятої рано, а дні кінчалися десь коло опівночі. Перший день конференції закінчився був відвідинами і прийняттям в Монреальським Музею Мистецтва, з нагоди його Столітнього Ювілею. Тут ніби цілий Монреал був зійшовся, від найбільшнього до найбагатшого.

Нам делегатам все треба було бути точно на час, коли автобуси нас возили, бо вони не вертали по зволікаючих. Була вигода, хоч строго дисциплінована.

В суботу 21-го були звіти президентів окремих секцій в Редпет Музею. Під час павзи і

по гостині при каві — була нагода скоренько перейти через і цей Музей. Дальше був прощальний обід в аудиторії того ж самого Музею.

Пообідня сесія складалася з ділових справ і закінченням річних зборів Товариства Канадських Музеїв, і не закінчилася аж о 5 год.

Управителька “McCard Museum” панна Добел запросила нас до свого Музею, який містить всякі експонати і архіви зібрані родиною “МкКорд” — з часів генерала Вулфа, який забрав Канаду від французів. При горнятку чаю, ми ще багато довідалися цікавого про що треба б окремо писати.

Не всі з 74-ох делегатів мали нагоду промовляти. Однак аранжери конференції покликали на 3 хвилинні промови — тих делегатів, котрих імена витягнуто “льосом”, чи то при обіді, чи де при вечері. Мене покликали вже на прощальній обіді.

Мої враження з конференції найкращі; шкода лише, що не могло було нас поїхати бодай дві.

Хід цілої конференції можна зсумувати докола одного речення: “Музей мусить бути живий”. — Цебто, він мусить пригадувати теперішнім поколінням, що музей це вшанування цивілізації в минулому. Він мусить бути університетом для цілого народу — не лише для кількох дослідників.

Один доповідач сказав: “Як ми не будемо знати звідки ми походимо, то не можемо знати де ми йдемо”. Цей самий пан Колучі з Торонта — сказав, що колекція не є музеєм, аж поки вона не розложена в будинку, впорядкована в зрозумілим і авторитетним способом для глядачів.

Інші доповідачі представляли способи якими інші музеї удержують себе. Хоч декотрі Музеї дістають підтримку від урядових установ — ніхто з промовців не заохочував на таку піддержку. Бо раз музей візьме допомогу, він мусить підпорядкуватися тій установі, яка йому допомагає.

Марія Мадюк — делегатка
Комітету Мистецтва і Музею Союзу Українок
Канади.

Вічно зростає подив і побожність в душі, коли довше застановляюся над д е я к и м и речами, а ними є: зоряне небо надомною і закон формальности в мені.

Кант

Любов Дражевська

ОЛЕНА ПЧІЛКА — ЗІРКА УКРАЇНСЬКОГО ВІДРОДЖЕННЯ

(Докінчення з попереднього ч. 7)

Скільки гостей з'їжджалося до Колодяжного влітку! Ольга Петрівна любила збирати коло себе людей — постійно бував письменник Модест Левицький, що був земським лікарем у тій околиці. Сумлінний лікар, делікатна людина.

Жив тут часом улітку Іван Франко з родиною, любив ловити раки у копанці. Гостювали Коцюбинський, Іван Нечуй-Левицький — все старше покоління українського слова, вся стара українська громада. Гостинна господиня, ясназелена природа, поетичні розмови, музика, співи. . . .

То гості хором співають під рояль, то хтось з артистів співає українські романси. Раз було, що з великим піднесенням проспівав мистець романс на слова Івана Франка: "Безмежне поле. . . Неси мене, коню, по чистому полю..." і тільки скінчив під оплески присутніх, а поетова дружина, яка при тому була, каже:

"О, Боже, І то мій Франко написав! Та він же коней боїться!"

Підростали діти. Леся у 18 років була відомою поеткою, та всіх журила поганим здоров'ям. Михайло був живий, талановитий. "Яскравий" написала про нього в спогадах сестра Ольга. Веселі талановиті діти змішуються з гуртом талановитих гостей: починаються літературні гри, конкурси. Загадується певна тема, і всі присутні пишуть твір — вірш чи прозу — та підписують псевдонімом. Потім Ольга Петрівна вголос читає, а присутні ставлять плюси, щоб згодом вибрати переможця. Траплялося й так, що люди, які ніколи нічого не писали, діставали на цих конкурсах перемогу над відомими письменниками. Так одного разу майбутня лікарка і ніяка не письменниця Ольга дістала першу премію за оповідання на тему "Вона".

Любили музику. Леся грала Шопена, Бетговена. Оксана, як підросла, теж грала клясики, а тітки, згадуючи молодість, грали старовинні мазурки й вальси. Бувало, вже всі попрощаються "на добраніч" і йдуть спати. Раптом кризь одчинені вікна летять у літню ніч звуки вальса — то тьотя Саша знову сіла за рояль. І знову закружляли пари молодого покоління Косачів, кузенів, гостей.

Ольга Петрівна завжди серед людей. Їй не

Олена Пчілка
в народньому одягу

заважають розмови, співи, дитячий галас. Сидить у їдальні серед гурту і пише, править коректу, читає.

Скільки то вона написала, переклала, відредагувала! Скільки чорнової, муравлиної роботи зроблено, скільки ґрунту підготовлено для майбутніх поколінь.

Глухі були 80-90 роки для українського слова в Росії. Саме діяв Валуєвський наказ "не било, нет і бить не может". Трудно було щось видати, трудно було знайти шлях до читача, трудно було знайти і самого читача. Українське село було масово-неписьменне, а українська інтелігенція тільки народжувалась, нараховувалась одиницями. Діти Ольги Петрівни були одні з перших, що з дитинства вчилися українською мовою, читали українські книжки.

Через те, що на Великій Україні видавати книжки було дуже важко, Ольга Петрівна посилала свої оповідання та вірші, а також і вірші Лесі Українки до галицьких журналів "Зоря" і "Дзвінок". Там же писали Нечуй-Левицький, Грінченко, Старицький, Орест Левицький.

В своїй автобіографії Ольга Петрівна пише: "Хочу я сказати, що я стала постійним співробітником "Зорі", дякуючи ретельним заходам редакторів, що один по одному писали мені листи, заохочуючи до писання. І можна ска-

зати, що завдяки їх листам, я стала письменницею'.

Через брата Михайла Драгоманова Ольга Петрівна зв'язалась з галичанами: Іваном Франком та Павликом. Далі знайомства поглибилися. Наталя Кобринська звернулась до Ольги Петрівни з листом, запрошуючи допомогти у виданні "Перший Вінок". Ольга Петрівна взяла на себе половину витрат.

Альманах вийшов у Львові в 1887 році і мав великий успіх. Уміщені були лише твори жінок і виключно з жіночого життя. Були надруковані твори Олени Пчілки, Лесі Українки, Л. М. Старицької, Ганни Барвінок, Дніпрової Чайки. Іронія долі! Твір тоді ще мало відомої Ольги Кобилянської був забракований, хоч Ольга Петрівна обстоювала вміщення її оповідання.

З кінця 1890 років Косачі більше бували в Києві.

Громадська діячка

Крім того, що на кінець 90 років Олена Пчілка була відомою письменницею і авторкою етнографічних розвідок. Ольга Петрівна Косач була широко відома як організаторка українського громадянства і культурного життя. На всіх концертах і зборах в Києві видно її сивіючу голову, чути її гострий язик.

Ольга Петрівна славиться гостротою, вона не любить компромісів, може гостро обрізати і в дружній полеміці і принципового ворога.

Розповідають, що десь у 900-их роках до Києва приїхав відомий літературознавець академік Перетц і зустрівся на якихось українських зборах з Ольгою Петрівною. Вона до нього звернулася з такими словами:

"О, ви вже так добре обізнались з українською мовою, що мабуть і українські приказки вивчили, ну хоча б про ласкаве телятко, що двох маток ссе?"

Академік не розгубився:

"Та я не тільки це знаю! Я знаю, що є така українська приказка: "це така баба, що їй сам чорт на махових вилах чоботи подавав'.

В 1903 році на відкритті пам'ятника Котляревському до Полтави з'їхалась вся українська інтелігенція, були й делегати з Галичини. В останню хвилину поліція заборонила промови українською мовою, але Ольга Петрівна була єдина з наддніпрянців, що говорила українською мовою, і її промова була першою, виголошеною на "території Росії" по-українському в офіційній обстановці.

В 1905 році Ольга Петрівна виїжджала у складі української делегації з 4-ох осіб до Петербургу, до міністра Вітте, клопотати про дозвіл друкованого слова українською мовою.

Енергійна і кметлива Ольга Петрівна могла бути в кожній делегації, була здібна організаторка бібліотек, товариств, клубів. Могла писати статті на різні теми, але не цуралась різної чорної, марудної роботи. Без діла не була ніколи.

Зелений Гай

Тихий прозорий Псьол. Ліс.

Ліс шкодила вогка болотяна Волинь і щоб вона могла проводити літо разом з родиною, вирішили їздити на літо на Полтавщину, до Гадячого.

За дві верстви від міста, просто в лісі на високому березі Псла в 1899 році вивели двоповерховий будинок за власним проектом Ольги Петрівни — з українськими візерунками на вікнах і балконах. Назвали "Зеленим Гаєм" і жаліли дерева рубати: лапасте гілля лізло у вікна, утворювало зеленопрозорі візерунчасті рамки, а в зелені просвіти видно було Псьол, сіножаті, широкі простори.

В хатах прохолода, зелений присмерк.

А людей, людей... Улітку з'їжджається вся своя родина: дочки, сини, кузини й кузени, їхні товаришки і товариші, тітки, старі приятельки. Гостей стільки, що не вистачає всім місця спати, і Оксана Косач та Аріядна Драгоманова дістають титули герцогинь де Комор, бо сплять у коморі.

Кого тут тільки не було: веселий, товариський Коцюбинський, що любив розповідати поетичні історії, задумливий Франко, типовий старий холостяк Нечуй-Левицький, що ходив в таких великих кальошах, які хіба в Золотоноші побачити можна, Малаяр Труш, який пізніше одружився з дочкою Михайла Драгоманова — Аріядною, Стефаник, Лисенко, задумлива, стримана Ольга Кобилянська, що жили в одній кімнаті з Лесею. Ольга Петрівна збирала всю українську інтелігенцію, причетну до друкованого слова. У додаток до старої компанії Колодяжного тут було більше молодого українського покоління.

А сперечались як! Тут бо зустрічались українці кількох поколінь, різних поглядів, різних партій. Старші "етнографи" продовжували збирати пісні й вишивки, а діти їх поділились на есерів та есдеків, поміркованих та ширих,

самостійників та федералістів і сперечались, сперечались.

Ольга Петрівна пише в своїй автобіографії: "Соціалістична течія пробивалась і йшла самостійним од нас — старшого покоління — шляхом", а далі: "Я бачила... тих активних молодих, що йшли в громадському житті на наше місце, бачила, що вже й без мене українське життя ітиме своїм шляхом".

Ольга Петрівна належала до старшого покоління. Вона рідко сперечалась з молодими, а тихо одходила вбік, продовжуючи свою муравлину працю в тому ж напрямі — етнографія, слово. І навіть ті "молоді", що вже десь позаочі вважали Ольгу Петрівну відсталою, завжди захоплювалися її надзвичайно чистою і багатою мовою.

А молодь все сперечалась! Під час російсько-японської війни "пораженці" та "патріоти" зняли такий галас у зеленкуватій вітальні "Зеленого Гаю", що одна проста душа, яка проходила повз будинок, подумала, що то Косачі спадщину ділять.

Досить суперечок! На човни! Веселий гурт спішить на тихі води Псла. Старше покоління, на чолі з Ольгою Петрівною, обережно спускається "стежею благоразумія"; що в'ється між густими деревами крутого берега, а молодь стрибає по "козиній стежці", що стрімко летить униз.

На човнах до пізньої ночі. А вдома — піяніно, співи. Знову Шопен, Бетговен, старовинні вальси.

Ольга Петрівна завжди в товаристві, воно не стоїть на перешкоді її роботи. Молодь грає, жартує, співає, а вона сидить у вітальні за столом із стосом паперів та книжок. Для праці їй не треба самотності, їй потрібне життя.

Редакторка

Доля не дала Ользі Петрівні спокійного життя на схилі років, багато втрат і горя зазнала вона.

В 1903 році несподівано помер улюблений старший син Михайло талановитий, живий, веселий.

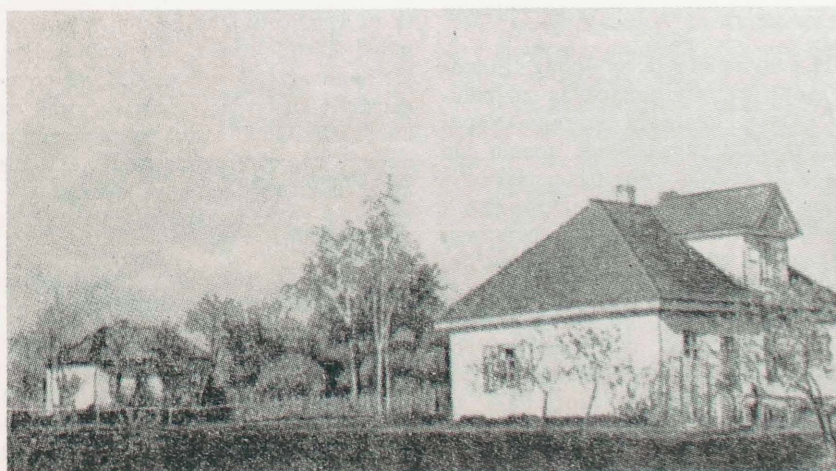
В 1909 році помер чоловік.

Леся постійно журила своїми безнастанними хворобами. Їй так хотілося творити, жити, бути в гурті близьких, а вона була вічно одірвана від своїх — десь за кордоном, чи в Криму. В травні 1913 року Леся останній раз була в Києві, привезла нові твори, між ними "Бояриню". Була повна нових творчих плянів, говорила про нові теми. А в червні Ольгу Петрівну викликали до Лесі на Кавказ, бо їй стало гірше. Леся, хоч тяжко хвора, багато говорила з матір'ю на літературні теми.

1 серпня 1913 року вона померла.

В своїй автобіографії Ольга Петрівна пише: "Після смерті Лесі в персональному житті я залишилася цілком при "Рідному Краї", жила лише певністю того, що я все ж провожу якусь корисну справу".

Удари долі не розбивали Ольгу Петрівну морально. Вона сивіла, трохи згорблювалась, але душею тікала в працю.

Садина Косачів в Колодяжному

З 1906 року Ольга Петрівна була редакторкою тижневика "Рідний Край".

Той самий гурт українців-полтавців, що зорганізували перше величне свято української культури — відкриття пам'ятника Котляревському — далі зібрав гроші на видання тижневика. Серед тих ентузіастів були Микола Дмитрієв, Панас Мирний, Грицько Коваленко, Олександр Русов.

Полтавці запропонували Ользі Петрівні бути редактором, і вона погодилась.

Пізніше Ольга Петрівна перебрала кошти видання на себе, перенесла тижневик до Києва і переробила власну вітальню на редакцію.

Передплатників було мало, коштів треба було вкладати багато. В роботі допомагали молоді українські журналісти Шерстюк та Петрусенко, яким потроху платили, але роботи було безліч і для Ольги Петрівни, починаючи від редагування і писання статтів і кінчаючи коректою та експедицією.

Коштів бракувало, з'явилися борги, часом тижневик виходив нерегулярно, та проте Ольга Петрівна не припиняла видання аж до заборони його в 1914 році.

Як додаток Ольга Петрівна видавала дитячий журнал "Молода Україна", який мав... 30 передплатників, а лише друк і папір на одно число коштувало 60 карбованців. Ольга Петрівна постійно докладала свої гроші, живучи надією, що врешті підросте нове українське покоління, яке забезпечить поширення журналу.

Після смерті Лесі, Ольга Петрівна покинула Київ, перенесла редакційну роботу до свого рідного Гадячого, хоч друкувати продовжувала в Києві.

Війна 1914 року принесла заборону "Рідного Краю". Ольгу Петрівну запросила до співробітництва "Газета Гадяцької Земської Управи". Вона видрукувала українською мовою два оповідання, а коли не було кому редагувати газету, то їй запропонували стати редакторкою, і в 1917 році Ольга Петрівна добила постанови земської Управи про те, щоб газету цілком перевести на українську мову.

"Газету Гадяцького земства" вона редагувала до початку 1919 року. Була бадьора, гостра, виглядала молодшою своїх років. В 70 років постійно ходила пішки з "Зеленого Гаю" до Гадячого й назад, або їздила човном.

Після революції

Велика визвольна Революція 1917 року не-

наче відмолодила Ольгу Петрівну. З якимсь надзвичайним молодим запалом, завзяттям і енергією віддається вона національно-громадській праці в рідному Гадячому: редагує газету, пише п'єси для "українського дитячого театру". "Кобзареві діти", "Весняний ранок Тарасовий", "Казка Зеленого Гаю" — це були ті п'єси, що з великим успіхом ішли в школах м. Гадячого. Вся молодь міста, починаючи від найменших дітей і кінчаючи учнями 8-ої класи гімназії, знала і любила Ольгу Петрівну. На засіданнях та літературних вечорах "Гуртка Українознавства Гадяцької Української Шкільної Молоді" Ольга Петрівна виступала з цікавими та змістовними доповідями про Панаса Мирного, про свого брата — славнозвісного вченого Михайла Петровича Драгоманова та інші.

За часів німецької, а пізніше московської білої і червоної окупації Ольга Петрівна сміливо виступає проти ворогів України реакціонерів-малоросів, "карательних отрядів", прихильників федерації з білою Москвою, проти денікінців і большевиків. У 1920 році на Шевченківським святі Ольга Петрівна в присутності представника совєтської влади огортає бюст Шевченка жовтоблакитним прапором. Комісар Крамаренко (українець-перевертень) вривається на сцену і люту шматує національний прапор. "Ганьба Крамаренкові!" — голосно на всю залу гукає Ольга Петрівна, і вся зала, переповнена молоддю, вибухає голосним протестом проти зневаги нашого прапору: "Ганьба! Ганьба!!!"

Сотні жовтоблакитних бантиків з'являються на грудях молоді. А на другий день під час маніфестації молодь ще визначніше й сміливіше виявляє свій протест. З уст сотень молодих юнаків і дівчат несеться могутній спів: "Ще не вмерла Україна" і жовтоблакитний прапор гордо має над демонстрантами. Озброєна солдатня заарештовує кількох юнаків, вся маса кидається на солдат. "Ми всі співали! Ми всі співали, забирайте і нас!"

Ольга Петрівна за свої сміливі виступи проти окупантів була заарештована в травні 1920 року. Звільнившись з-під арешту, Ольга Петрівна змушена була покинути Гадяч і переїхати до Могильова до дочки, а пізніше до Києва. Ольга Петрівна збирала етнографічні матеріяли на Поділлі, з онукою Олесею ходила перемальовувати орнаменти по хатах, їздила по ярмарках скуповувати полив'яний посуд, милувалась

у хвилястих подільських краєвидах.

Було вже їй понад 70 років, і ноги були першими зрадниками. Досі метка і жвава Ольга Петрівна почала повільно ходити, більше любила посидіти. Охоче сиділа на високому березі Дністра.

Останні роки

З 1924 року Ольга Петрівна жила в Києві. Працювала в Українській Академії Наук як член комісії Етнографічної, Літературно-Історичної, Громадських течій і Заходознавства.

Працювала, як завжди, систематично і уперто. В 1926 році видрукувала розвідки "Про легенди і пісні" та "Малювання на стінах в Україні". Видрукувала спогади про брата М. П. Драгоманова та про М. В. Лисенка. Випустила книжку своїх оповідань, написаних ще в молоді роки і до них написала автобіографію.

Коло друзів рідшало. Частина їх була на чужій землі, а ті, що лишилися, помалу зникали на засланні, чи в тюрмі.

Ольга Петрівна багато читала. Цікавилась новою літературою — аж до футуристів "Нової Генерації", ходила до театру.

В січні 1929 року захворіла — застудилася. Пішла на прем'єру до театру Франка, а там було холодно, з оркестри тягло. Після першого акту вдягла шубу, але другого дня почалася грипа, а далі — ускладнення. Влітку була така слаба, що ходити не могла.

Восени 1929 року співробітники ГПУ вночі прийшли з трусом. Ольга Петрівна вже тоді не вставала зовсім, не підвелась з ліжка і через неproханих гостей. Була спокійна, але червоні рум'яніці виступали на обличчі. Нишпорили по кімнаті, але нічого не знайшли. Сказали:

"Одягайтесь, підете з нами".

Лежача жінка спокійно відповіла:

"Я сама не можу йти. Я тепер ходжу тільки, як мене підтримують".

Агент ГПУ пішов дзвонити до приміщення сусідської лікарні. "Старуха больная й не ходить. Что делать з арестованой?" Прийшов назад: "Может оставаться".

Вісімдесятирічна Ольга Петрівна лишилася не довго. За десять днів після цієї ночі, 4-го жовтня 1930 р. її не стало.

Ось як описує похорон цієї визначної жінки-українки одна з учасниць, п. Марія Туркала.*)

"Оповідка в газеті сповнила скорботою

серця всього українського громадянства, яке ще лишилося "на волі".

І потягнулися з жалем в грудях "недобитки буржуазного націоналізму", як нас усіх тоді називали, до скромного помешкання на Овруцькій вулиці Лук'янівки, де в маленькій кімнатці, вся вкрита квітами, стояла труна з тілом Ольги Петрівни.

В день похорону вся вулиця перед будинком була повна народу. Стиха розмовляли, озиралася навколо, бо серед натовпу напевне є чимало агентів ГПУ.

Оглядаючи тих, що зібралися, бачу професора Михайла Грушевського з дружиною, Людмилу Старицьку-Черняхівську з чоловіком та її сестру Оксану Стешенко, а далі Миколу Садовського, Миколу Зерова, Марію Грінченко і багатьох інших знайомих. Усіх нас зібрало і об'єднало тут, біля гробу Олени Пчілки, одне почуття, одна туга.

Тихо винесли домовину, поставили на катафалк, і процесія рушила, розтягнувшись на кілька кварталів. Не було духовенства, не було й звичайної тоді оркестри.

Всі йшли мовчки.

Розпорядники похорону скерували похоронну процесію йти повз Українську Академію Наук. Очевидно, в глибині їх душ ще жевріла надія, що українська культурна установа не може не zareагувати і хоч чимнебудь не вшанувати пам'яті одного з піонерів української культурної праці, невтомної громадської діячки і письменниці. Але даремні були ці надії. В Академії Наук тоді вже запанував новий дух. І ніхто там не подумав, що годилося б комусь ви-йти назустріч процесії і сказати бодай пару хоч і не дуже щирих слів.

Будинок Академії стояв мовчазний і непри-вітний. Поволі процесія проминула його і потягнулася в напрямку до Байкового кладовища.

Місце останнього спочинку Ольги Петрівни біліло свіжою глиною поряд з могилою Лесі Українки.

Мовчки зняли труну з катафалку. Не грала оркестра, не було промов. Що скажеш? Офіційні промови, дозволені в таких випадках, не передають того, що лежить на серці в кожного. Та вони й були б образою покійної. А того, що хотілося б сказати, висловити не можна.

Ніхто не наважився порушити урочистість моменту. І ця могильна, абсолютна тиша тільки підкреслила велич цієї хвилини. В ній був про-

*) Газета „Наш Вік“, ч. 20—1950.

У ВИРІ ГРОМАДСЬКОЇ ПРАЦІ

Єлисавета Шелепук

В кількох останніх роках стало помітним те, що все більше українок здобувають провідне місце в канадських жіночих організаціях. Є це відрядне явище, бо тим самим ми маємо змогу краще зрозуміти проблеми інших організацій, познайомитись ближче з життям і питаннями, які виринають перед нами як перед горожанами Канади.

І так на річних зборах Форт Вілліамської Жіночої Ради, які відбулися в м. березні ц. р. головою зістала вибрана широко відома зі своєї активної праці в різних організаціях, пані Єлисавета Шелепук.

Пані Єлисавета Шелепук є членкою відділу Союзу Українок Канади Доньки України у

тест, німий протест і жаль.

Михайло Грушевський, який стояв над самою розкритою ямою, нахилився, взяв грудку землі і кинув на труну, стиха промовивши: "Хай тобі земля буде легка!"

Це був перший і останній звук людського голосу. Мовчки всі підходили до могили, кидали в яму грудку землі і так само мовчки, не дивлячись один на одного, відходили.

Вузькою стежкою потягнулася людська шерenga до виходу з кладовища, і незабаром біля свіжонасипаного горбочка залишилась тільки близька родина.

Так відбувся похорон нашої славної Олени Пчілки "на нашій не своїй землі".

Форт Вілліамі. Однак зацікавлення громадською працею пані Шелепук є широкі. Вона репрезентувала відділ Союзу в Комітеті Українок Канади і була його головою через два роки. Займала також позицію заступника голови у відділі загального КУК у Форт Вілліамі та була головою комітету Фонду Допомоги Українців Канади.

Пані Шелепук цікавиться не тільки громадським життям на місці. Вона бере участь у з'їздах Союзу Українок Канади, в конгресах Комітету Українців Канади, а в 1957 році вона була на конвенції Канадської Національної Жіночої Ради і на Конгресі Міжнародної Жіночої Ради у Монреалі.

У Форт Вілліамській Жіночій Раді пані Шелепук має свої заслуги. Через п'ять років вона сповняла там обов'язки кореспонденційної секретарки, а чотири роки обов'язки голови фінансового комітету.

Працюючи в канадських жіночих організаціях, пані Шелепук рівночасно віддає багато часу і праці українським організаціям чим здобула собі належне признание від суспільства. На цій новій посаді голови в Раді бажано пані Шелепук найкращих успіхів.

Зачніть ділом, а дійдете до привички, зачніть привичкою, а досягнете характер; зачніть характером, а досягнете вашу ціль.

Текерій

Щойно появилвся вперше роман
ЛЕОНІДА МОСЕНДЗА

ОСТАННІЙ ПРОРОК

Літературна редакція і вступна стаття
БОГДАНА КРАВЦЕВА.

Обкладинка і графічне оформлення
МИРОНА ЛЕВИЦЬКОГО.

456 сторінок друку. Ціна книжки: у твердій
оправі — \$6.00, в картоновій — \$4.50.

Видано заходом Ділового Комітету для
видання творів Л. Мосендза в Торонті. Жа-
дайте у Вашій книгарні або замовляйте в
Діловому Комітеті по адресі:

Mr. P. FEDORENKO,
155 Parkside Dr.,
TORONTO, Ont., CANADA

Our English Section

Olenka Negrych

THE STAR OF KIEVAN-RUS

"Forget the past and see only the future," some say, as though the past were dead, buried, and useless forever. "Forget the past, for with the past you will grow old and die with it," say others, as though the past were death itself.

But we say, "Remember the past and see your future in it, for there is no future without the past, just as there is no tomorrow without today. All that is part of life must have had a past, just as the flowers must have had seeds and roots.

Remembering our past, we are guided by the beacons of our history—great men and women whom God had chosen to become the heart, soul, and the guiding light of their people and of the age they lived in.

The vulnerable geographic position of Ukraine, its rare fertility, mild climate, and serene beauty attracted numerous hungry hordes and envious neighbours. The constant struggle which the Ukrainian people waged for their very lives produced national heroes whose devotion to their people must never be forgotten.

And the Ukrainian people have a glorious past, a past whose power and culture was surpassed at the time only by Byzantium.

The Kievan Rus'-Ukraine gave us several great names which we remember with pride. This month we are commemorating the anniversary of the great Ukrainian queen, known as Saint Olha. She was the embodiment of her era, the fifties of the tenth century. She was also an exemplary Ukrainian mother and wife.

Prince Oleh (879—914) set Kiev on the road to power and prosperity. Taking advantage of the strategic commercial position of Kiev, he took the neighbouring Ukrainian tribes under his rule and turned his kingdom into a great military and commercial power. He concluded a favourable treaty with Byzantium.

With the advent of Ihor (914—945) the young nation was on its way to glory. Twenty Ukrainian and other Slavic tribes were under his rule, knowing that, united with the Kievan State they had power and security. His kingdom stretched from the Volga and the Caucasus to

QUEEN OLHA,

ruled Ukraine from 945 to 957.

the Carpathian Mountains and the Baltic Sea. Only one independent tribe, the Derevliany, who lived in the forests west of Kiev, refused to join the Kievan State. They defeated Ihor's small army and cruelly killed Ihor, too.

This was indeed a crucial moment for the Kievan State as the circumstances spelled doom for the young nation. Although the local princes acknowledged Ihor as their ruler, they could have easily vied for the throne once Ihor was dead. The victorious Derevliany had more serious pretenses to the Kievan throne. And Byzantium could have taken advantage of the ambitious young State which had already forced them to terms and which now was vulnerable because of the untimely death of its able leader.

The stage was set for the complete defeat of the proud Kievan State which now was left in the hands of Ihor's young widow, Olha and his two-year-old son, Sviatoslav.

Upon Ihor's death his wife, Queen Olha, automatically became Kiev's new ruler, acting as regent for her young son.

The rebellious and victorious Derevliany erred when they made an attempt to humiliate the proud Queen Olha. Their plan was to coerce Olha, whom they supposed to be helpless and weak, to marry their leader, Prince Mal, and to destroy Ihor's young son and successor to the Kievan throne. But the young queen outwitted them and inflicted on them a crushing defeat. Their land was annexed by Queen Olha.

Having insured her status as the undisputed powerful regent of Kiev, she turned her attention towards cultivating peace and prosperity which were so close to her woman's heart. In contrast to her predecessors and immediate successors who were constantly at war, this woman directed all her energy and executive ability towards peaceful means of strengthening her kingdom. Striving for justice and order in her country she drew up laws, built law courts and other public buildings. Deeply concerned with her subjects' welfare she regulated taxes and travelled extensively inspecting her realm.

She also tried to resume friendly diplomatic negotiations with her neighbours. One of such neighbours was Byzantium which continued to exert positive influence on the city of Kiev. Queen Olha knew how important trade was to her country, and, using her tact and skillful diplomacy she resumed trade negotiations with Byzantium.

Later she opened diplomatic negotiations with Otto the Great of Germany, asking him for Christian missionaries. She was known far and wide as a great queen. Even Arabic chroniclers mention her.

Queen Olha also travelled abroad, to Byzantium. Forty two members of Kiev's trade mission accompanied her. She was also interested in how other people lived, and hoped to bring new ideas into her country.

Christianity was not an entirely new philosophy to Olha. Her husband even granted the Christians freedom of worship. After establishing peace and security in her realm she herself accepted Christianity and was baptised. As a practicing Christian, she visited Byzantium to establish closer religious ties with this great religious center.

Her interest in Christianity was no less than her interest in worldly affairs. She is known to have built a church and kept her own priest. As a mother she was eager to see her son, Sviatoslav, accept Christianity. But he was a great

warrior, seldom at home conquering new lands. He had no time for religious discussions. She was left with the upbringing of Sviatoslav's sons, one of which was Wolodymyr, who later formally accepted Christianity as the state religion in 988. Olha's influence on him was profound. When she died on July 11, in 969, she was buried in the crypt of the Christian Church in Kiev. Later on she was canonized and became known to the Ukrainian people as Saint Olha.

Viewing Queen Olha from a perspective of 1000 years, we see her as a great ruler whose ideals were those of her people, and whose life belonged to them. We see her as a devoted wife and mother, an aging grandmother who brought up one of Ukraine's greatest sons, Wolodymyr the Great, who called her "the wisest of all the women." We still remember her as a great, energetic, and wise Queen of Ukraine. And as Christians we venerate her as a Saint. She is an inspiration even to us, women of the twentieth century.

Mrs. HNATYSHYN TO SAIL FOR ISTANBUL

Mrs. John Hnatyshyn, wife of Senator Hnatyshyn, was chosen at the 67th Annual meeting of the National Council of Women of Canada to be one of the eight Canadian delegates to attend the triennial meeting of the International Council of Women.

Mrs. Hnatyshyn is an active member of women's organizations. She is a member of the Ukrainian Women's Ass'n of Canada and takes special interest in the Ukrainian museum in Saskatoon, her home city. She has been associated with the National Council of Women of Canada for 25 years.

WINS GOLD MEDAL

Daria Zelska, who graduated with a degree of Bachelor of Fine Arts this spring from the University of Manitoba, won the Gold Medal for the highest standing in her course.

Miss Zelska came to Canada with her parents in 1948. She has a brilliant scholastic record, having won the Isbister Scholarship in first year of Fine Arts and numerous other scholarships since then. Each year she topped her class at the University.

Miss Zelska chooses to teach fine arts as her career, although she will work at painting and ceramics, her special interest, during her spare time. She has had several displays and already has managed to sell a few paintings. Our best wishes to this young, promising Ukrainian artist.

ЖІНОЧЕ ТОВАРИСТВО

ім. КНЯГИНИ ОЛЬГИ В ТОРОНТІ

сердечно вітає Домініяльний З'їзд

СОЮЗУ УКРАЇНЦІВ САМОСТІЙНИКІВ

а зокрема

СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

В ТОРОНТІ.

Рівночасно вітає появу журналу "ПРОМІНЬ"

Таїсія Бевш, голова

Калина Сакалюк, рек. секретарка

ЗРИНАЮТЬ ЗВУКИ ДИВНІ

Лариса Мурович

Із клявішів зринають дивні звуки,
Як їх торкне танцююча рука.
Перебирає струни мрій розлука
І образ твій із далі виника.

І я тебе торкаю, наче ліру, —
Спливає з пальців звуколюбність днів,
І це не ти, а це мій смуток сірий
Спалахує і розсипа вогні.

Без мене ти б була німа, беззвучна,
І струн мовчали б мертві голоси,
А це любов моя п'янка, співуча
Із тебе викликає спів краси.

І клявіші і пальці нероздільні, —
Вони зливаються, розплавившись у звук,
І мабуть серце зацвітає хмільно
Від приторку твоїх незримих рук.

Це я роюсь, а грає доля люта
То пестячі, то раннячі лади,
І це тому не можу я забути
Тебе і дальні юности сади.

Віра Ворскло

ЗЕМЛЯ

В моїм платочку грудка чорнозему,
У ній і кров і піт моїх Батьків —
Її забрав я в ніч останню, темну,
Сльозами власними її полив.

Я зберігав її, як скарб багатий
На всіх дорогах, рівних і стрімких —
Вона була мені за рідну хату,
За рідних всіх — живих і неживих.

Аж тут її, таку святую й єдину,
Я пополам розділю в мірці жмень.
На прерії посію цю частину,
Там ту оставлю на незнаний день.

Мішайся земле, на розлогій ниві,
Твори ілюзію далеких піль —
Хай кров і піт моїх Батьків честивих
Тобі дає врожай і силу сил!

А я буду тебе щорік орати,
Для щастя всіх грядучих поколінь —
Частину другу буду зберігати
І заберу до вічності долин!

НАШЕ ЗДОРОВ'Я

ГІГІЄНА НІГТІВ

Найбільш розповсюджений дефект нігтів є сухість, що викликається довгим впливом на них сухого літнього повітря або діяння температури гарячого приміщення. Буває це також у наслідок постійного контакту з гарячою водою, яка витягає з нігтів природні товщі речовини. Також часто це спостерігається у жінок, що роблять собі манікюр, і користуються для цього міцними хемічними речовинами, щоб зняти лак. Як можна уникнути цього? Посилене споживання вітамінних таблеток "А", "Б", "С", "Д", нічого не допомагає. Бо ще й сьогодні наука не знає такої речовини, яка б могла повернути нігтям їх природну м'якість та еластичність.

Другий дефект нігтів — це біленькі плями, що часами тримаються досить довго і викликають побоювання, що то є ознака якоїсь внутрішньої хвороби. Але цим плямочкам ніколи не треба надавати ніякого серйозного значення. Вони викликаються тимчасовим розладненням функції верхнього шару шкіри, з якого утворюється ніготь. Часто зміни нігтів є супутниками багатьох шкіряних недуг. Найчастіше нігті вражаються грибковою інфекцією. Форма нігтів змінюється, вони потовщуються, тріскають, або розм'ягчуються, часами відстають від тіла. Лікування цієї хвороби йде дуже помалу. Якщо нігті не вкриті манікюрним лаком, то по них часами лікар може встановити діагнозу внутрішньої хвороби. Так, наприклад можна бачити ступінь недокрів'я у хворого. У здорових людей нігті рожевого кольору, і якщо натиснути на ніготь і цей колір зникає, а за секунду вертається назад, що й говорить про ступінь концентрації крові гемоглобіном і виявляє ступінь недокрів'я. При хронічній астмі нігті набувають опуклої форми. Інколи по нігтях можна догадуватися про характер людини. Нігті нервових та неврівноважених часто бувають обкусані аж до самого тіла.

Дуже неприємно, якщо люди не надають уваги до стану своїх нігтів, бо чистота й охайність їх є основним законом гігієни та здоров'я. Мало того що брудні нігті викликають почуття обридження. Крім того брудні нігті є постійне джерело розповсюдження інфекції. У бруді під нігтями можна знайти найрізноманітніші мікроби і тому треба регулярно підрізувати та підпи-

лювати нігті. Але ніколи не треба зрізувати ножицями тонку шкірку кругом нігтя, бо ця процедура може легко привести до інфекції. Нігті на руках і ногах (за винятком великих пальців ніг) краще підпилювати ніж підрізувати. Нігті на великих пальцях ніг треба підрізувати по прямій лінії, не намагаючись їх закруглювати, бо як зрізувати кути то ніготь росте не вперед, а в середину, що може привести до "Вростаючого нігтя". Про що поговоримо у наступному числі.

Д-р В. Я.

І. П. Барченко

ЇЖА ТА ЗДОРОВ'Я

Вибираючи собі їжу, людина віддає перевагу тій, до якої вона звикла, найсмачнішій, гарно оформленій, нерідко здобреній гострими приправами, іноді їжі, що легко засвоюється організмом.

Поки людина молода, вона мало задумується над тим, яку їжу і в якій кількості краще вживати, щоб найповніше задовольнити потреби свого організму. Часто вона довгий час порушує правильний режим харчування. Таке ставлення до способу і режиму харчування завдає шкоди здоров'ю і в результаті цього можуть виникнути хронічні захворювання шлунка, печінки, підшлункової залози, кишечника.

Виправити наслідки допущених у молоді роки помилок у харчуванні часто буває важко або ж зовсім неможливо. Тому необхідно при виборі їжі віддавати перевагу не тільки усталеним звичаям, а й вимогам, встановленим наукою щодо раціонального правильного харчування.

Можна харчуватись недорого та "ситно" і дорого та "голодно". За спостереженнями вчених, недоїдання в молодості менш згубно відбивається на здоров'ї людини, ніж переїдання в більш зрілому віці, але часто буває так, що це трапляється з одною і тою ж людиною, і не дивно, що такі люди часто хворіють.

Вияснювати — значить дуже часто дармо тратити час. Людина, що здорово думає, зрозуміє справу без великого вияснення, а хто не вміє думати, той по найкращім виясненню справи не зрозуміє.

Дж. Рускін

Відділ для дітей

Юрчикове непорозуміння

Вже пів до восьмої години, час до школи йти, а малий Юрчик ще у своєму ліжечку.

— Юрчику, Юрчику, ти сьогодні не думаєш вставати? Вже пів до восьмої!

— Пів до восьмої? А я гадав, що то щойно пів до сьомої! — вигукує Юрчик і скік з ліжка відразу на обидві ноги.

Наоспіх зачісується, похапцем на стоячки ковтає снідання і біжить до школи, мало ніг не поломить.

Та вполовині дороги раптом зупиняється й бігцем назад до хати. А тут до свого столика і перекидає все догори ногами.

— Ти за чим вернувся, Юрчику?

— Нічого. Я лиш забув зшиток з рахунками. Я гадав, що сьогодні понеділок.

Врешті знайшов, хап в руки і побіг. . .

Прийшов зі школи й зараз же береться до своїх зшитків. Щось пише.

— Що це таке пишеш? — питає мати.

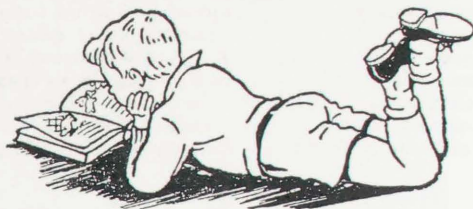
— Ах, нічого! Мушу десять разів переписати цього вірша за кару, бо не вивчив напам'ять. Я гадав, що це на завтра.

— Сину, сину, коли ти вже раз будеш думати замість "гадати?"

І так цілий день.

Тільки під час обіду не було ніякого непорозуміння, бо при їжі не треба ні думати, ні вгадувати. Але по полудні почалося вже на добре.

Юрчик виполов в городці всю резеду, бо гадав, що це бур'ян. З'їв сестричці її підвечірок, бо гадав, що це його.

Одну чужу пані, що зайшла за якимсь ділом, обійняв на коридорі за шию, бо гадав, що це мама. А нарешті, вже під вечір, зачув з вулиці музику, метнувся до вікна і головою пробив шибу, бо гадав, що вікно відчине. При тім покалічив собі склом оба вуха.

Вечером лежить Юрчик у своєму ліжечку з обв'язаними вухами. Біля нього зажурена мати. — Яюсь воно промине, — потішає синочка, — добре, що цей поганий день скінчився. Але ти забув помолитися. Встань і помолись.

— Ах, мамо, не гнівайтесь! Я гадав, що то полудне!

— Ну, насьогодні не гадай вже більше нічого. Помолися, сину, і спи!

Щойно ніч поклала кінець вічним непорозумінням малого Юрчика, слухняного й доброго хлопця, якого самотнім нещастям було те, що завжди інакше думав як було треба.

РІЧКА

Річка, Мариночко, річка!
Швидше до неї — туп-туп. . .
Чиста, прозора водичка.

Ручкою, ніжкою — хлюп!
Ходять, виблискують

[рибоньки,
швидко мигтять в глибині.
Далі не можна, там глибоко,
там черепашки на дні.

Ще покупатися хочеш?
Годі! Вилазь із води.
Сядь на м'якенький пісочок,
грійся на сонці, сиди.

З неба всміхається сонечко.
Синя ясна далина.
Наша малесенька донечка
буде здорова й міцна.

Наталя Забіла

КУРОЧКИ

На подвір'ї курочки —
ціпу, ціпу, ціп!
Ось Маринка й Юрочка
кришать ціпкам хліб.

Ціпки бачать кришечки,
дзьобками — тут-тук!
Весь шматок — ой лишенько!
вихопили з рук!

Н. Забіла

Для наших господинь

БОРЩ УКРАЇНСЬКИЙ З МЯСОМ

1 фунт свинячого мяса
1 фунт свіжої капусти
1 фунт картоплі
 $\frac{1}{2}$ фунта буряків
 $\frac{1}{2}$ склянки помідорів
 $\frac{1}{2}$ склянки сметани
1 середньої величини морква
1 середньої величини петрушка
1 цибуля
1 унція сала
1 ст. ложка масла
1 ст. ложка оцту
1 ст. ложка цукру
1 зубок часнику, 2 горошини пахучого перцю
1 лавровий листок.

Відділити масло від кісток. Кістки порубати і варити 3 години. Додати мясо і варити аж до готовності. Зварене мясо порізати порціями а бульон процідити.

Обчищені і помиті буряки пошаткувати соломкою, посолити, скропити оцтом, вимішати, дати до каstrулі, дати товщ, зібраний з відвару, помідори, цукор і тушкувати до півготовності. Цибулю, обчищені і помиті коріння моркви і петрушки пошаткувати соломкою і злегка обсмажити на маслі.

У проціджений бульйон вложити нарізану частками картоплю, довести до кипіння, додати нарізану кубиками свіжу капусту і варити 10-15 хвилин.

Потім у бульйон вложити, злегка підсмажене разом з цибулею коріння, нарізані свіжі помідори, гіркий і запашний перець, лавровий листок і підсмажене, розведене відваром борошно. Дати 5 хвилин покипіти. Заправити товченим з зеленою петрушкою і часником салом, довести до кипіння і дати настоятися протягом 15-20 хвилин. Подаючи на стіл, у борщ положити порцію вареного мяса, сметану і посипати зеленою петрушкою.

ПОМІДОРИ НАЧИНЕНІ МОЗКОМ

1 фунт мозку
 $\frac{1}{2}$ фунта свіжих помідорів
2 стол. ложки масла
 $\frac{1}{2}$ цибулі
1 стол. ложка дрібно посіченої петрушки
 $\frac{1}{2}$ стол. ложки оцту
2 стол. ложки масла для поливання перець і сіль до смаку

Мозок залити холодною водою і лишити на 1-2 години, щоб плівки набрякли, очистити мозок від плівок. Промитий мозок вложити в каstrулю, залити холодною водою, додати оцет, довести до кипіння і прохолодити. Потім мозок дрібно посікти, заправити дрібно посіченою злегка підсмаженою цибулею. Додати сіль і перець до смаку; все добре вимішати.

3 помідорів зрізати верхівки, вибрати середину — помідори посолити, начинити підготованим мозком, накрити зрізаними верхівками, полити маслом і засунути у середню огріту піч на 15 хвилин.

Подаючи помідори, полити маслом і посипати зеленою петрушкою.

„ЛАСТІВЯЧІ ГНІЗДА”

(3 швейцарських страв)

Круто зварені яйця обчистити з лушпиння, кожне яйце загорнути спочатку в тоненький шматок шинки, потім у тоненький шматок м'яса, обкачати в муку і звязати білою ниткою, щоб вийшов якомога рівний пакуночок. Цей „пакуночок” підсмажити з усіх боків на глибокій сковороді, потім протягом 20 хвилин тушкувати, додавши до сосу спеції: лавровий листок, перець-пахучий, помідорову пасту (томейто-пейст) і шкляночку білого вина.

Опісля зняти нитки і кожен „пакуночок” розрізати пополювині так, щоб жовток утворив центр кожного „гнізда”.

ШПИНАТ

Шпинат являє собою розетку ніжних, соковитих листків, які відзначаються значною скоростиглістю. Він дуже багатий на білки і мінеральні речовини (особливо на залізо і фосфор), а також каротин та вітаміни B1, B2 і C.

Шпинат можна використовувати в їжу як салату, або відвареним, в протертому вигляді, а також для приготування супів, пюре і консервів (шпинат пюре).

ШПИНАТ З ПОТАПЦЯМИ

Шпинат обчистити, промити кілька разів, відцідити і протерти крізь сито. Підсмажити на маслі ложку муки, додати потертий шпинат і смажити 1-2 хвилини, додати молоко або

солодку сметанку, додати сіль (як хто любить то й цукор дати закінити).

При подачі на стіл зверху на шпинат положити наполовину розрізані на круто зварені яйця, а по боках потапці.

Приготування потапців: пшеничний хліб нарізати квадратними шматочками завтовшки 1 см. і завширшки $1\frac{1}{2}$ —2 см. обмочити в молоці, змішанім з цукром та яйцями і посмажити на розігрітому маслі до румяного кольору.

З книжки „Українські страви”

КОНСЕРВА З РЕВЕНЮ, МАЛИН І ПОМАРАНЧІВ

8 горнят ревеню (рубарб)
5 горнят цукру
2 помаранчі
4 горнят малин

Промитий ревінь пократити і посипати цукром, лишити на 12 годин. По цім додати стерту шкірку з двох помаранч. Помаранчі обібрати, пократити та вибрати зернятка. Покрааний мякуш помаранча додати до ревеню. Додати малини. Варити доки не згусне.

Ревеневу овочеву консерву можна також приготувати з ананасом і тертими родзинками та оріхами.

Цей припис подала,
Настя Сенів, Едмонтон

Немає такого злого діла, що за нього карався б тільки той, хто його вчинив. Ми не можемо себе так відокремлювати, щоб те зло, яке в нас є, не переходило на інших людей — наші діла добрі, чи злі, як і наші діти: живуть і продовжують роботу вже не по нашій волі, а самі собою.

Джордж Елліот

З ДІЯЛЬНОСТІ ВІДДІЛУ У ГЕФОРДІ

Світлина курсантів у Гефорді:

Перший ряд зліва: О. Андрущак, М. Гавриш, д-ка Рибалка, Е. Лазарович, Е. Щербань.

Другий ряд зліва: п-ні Гарбуз, А. Симчич, Ф. Медвідь, Д. Білик, М. Сметанюк. Третій ряд зліва: Е. Нікіфорук, А. Токарник, Ю. Лушик, В. Білик, О. Семко, К. Грам'як, А. Лозовчук, М. М. Калин, О. Михайлюк, А. Семко, М. Симчич, Р. Гузяк, М. Калин, А. Ткачук, С. Треф'як, К. Семко.

Нема на знімці: З Редфілд: К. Маліцька, М. Котик, О. Нікіфорук, О. Ковальська, Д. Заболотна, Т. Ковальська. З Гефорд: п-ні Вережак, Ф. Лазарович, А. Яківчук, О. Сметанюк, Я. Зачковська, Д. Гавриш, П. Лесько, С. Гарах.

Так як за минулих п'ять років, так і цього року, наш відділ Союзу у Гефорді відбував через зимовий сезон вечірки мистецтва. Ці вечірки мали певні цілі, а саме навчання вишивання різних стібів, дотримуватися оригінальних взорів, припасовання правильних кольорів, а також історію вишивок, де їх вживали і з котрої частини рідних земель вони походять.

В кожній околиці є жінки і дівчата зацікавлені українською вишивкою, тільки треба подбати, щоб їм дати заохоти і допомогти. В Гефорді цієї зими відбулося 9 таких вечерків, де учало 40 курсантів. 7 з них приїжджали з Редфілд на віддалі 30 миль. Всі курсанти вишили 140 кусників, вживаючи стіби яворівський і низинку.

Взори одержували з центрального Музею Союзу Українок Канади, що міститься в Інституті ім. П. Могили в Саскатуні. При цій нагоді складаю якнайсердечнішу подяку управі Му-

зею за клопотання і сердечне відношення до курсів. Кожний відділ, що бажає мати такі курси, має нагоду випозичити взірники і зори і покористуватися ними. Цим ми звозимо поширювати наш найдорожчий вклад до затримання українського мистецтва.

Курси навчання вишивок це був наш найголовніший проєкт, але через минулих дві зими пані О. Андрущак подавала інструкції плетіння кошників і інших окрас. До цього часу членки виплели поверх 70 таких кошників. Кожна членка з великою гордістю несла печиво, паску, крашанки і писанки до церкви на Великдень в кошничку своєї власної роботи.

Відбувалися також вечірки навчання писання писанок, де курсантами були майже виключно молоді дівчата-сумківки і молоді господині.

Старші членки, щоб не виключати себе з цих сходин, шили ковди (покривала) які дали на розігравки. Хоч вони вже не можуть взяти активної

участі у вишиванню, то невідставали від молодших а радше додавали заохоти. На таких вечірках навчали побутових пісень, народних звичаїв та переказували про рідний край.

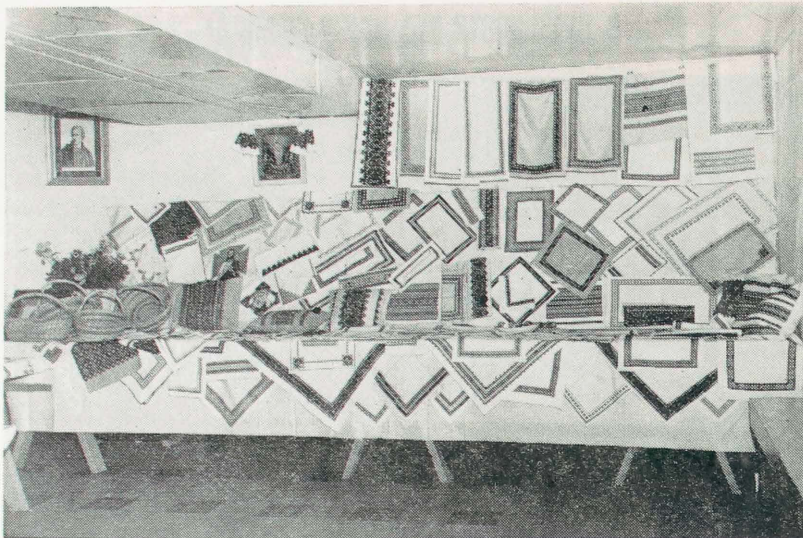
Отак минула зима для Гефордського відділу Союзу Українок Канади. Багато скористали, витворювалось почуття до свого рідного і повага одна до одної. Цікаво почути як інші відділи провели зимовий сезон?

О. Андрущак

Чайне прийняття

Флін Флон, Ман.

Відділ ім. Доньки України у Флін Флон, при парафії св. Юрія — це малий відділ і великого скупчення українців тут немає, тому робити більші імпрези нам тяжко. Та коли центральна ексекютива Союзу Українок Канади звернулася до відділів із закликом, щоб уряджувати свято журналу для здобуття фондів на ви-

Вистава вишивок Геффордського відділу Союзу. Всі ці вишивки були виконані курсантами минулої зими на курсах. (З опису на стор. 23)

давнішнство, ми постановили негайно щось улаштувати на цю ціль.

Минулого року ми уряджували чайний вечір на фонд журналу і цього року вирішили зробити це саме.

Пані Марія Скварчук, голова нашого відділу, запросила до себе членок і прихильниць нашого товариства на чайне прийняття. При грах і забавах гарно сходили час. Прочитана була коротка доповідь про потребу і значення свого журналу, та про святкування 75-ліття жіночого руху серед українок.

Присутні ухвалили, щоб вислати привітання журналові „Промінь” від нашого відділу, на що уділено 10 дол. з каси товариства.

Пані Скварчук подала на закінчення смачну вечерю. Під час вечері зібрано на журнал \$12.50. На чергових сходах товариства подано ще пожертву в сумі 10 дол., на Фонд Фундації ім. Н. Кобринської.

На цьому місці хочу подякувати пані Марії Скварчук за її труд та добру волю. Пані Скварчук — це молода членка, але вона багато і щиро працює для нашого відділу, а тим самим для цілої нашої організації, за що їй належить признання від нас усіх.

Галина Кішок

Прощальна гостина

Виндзор, Онт.

Заходами жін. тов. ім. Л. Українки, приятелів і сусідів улаштовано прощальну гостину для пані К. Лацик, заслужену членку, яка працювала в товаристві 18 років. Прийняття відбулося в залі під церквою 8 березня 1960 року.

Господиною-предсідницею того вечора була пані Іванна Римар. Вона пояснила ціль цього прийняття і переказала дещо з життя п-ва Лациків. Савеля, дочка п-ва Лациків причепила корсаж від присутніх. Пані Римар, голова т-ва говорила про заслуги пані К. Лацик і вручила їй дарунок та свідоцтво приналежності. Добр. М. Керніцька говорила про заслуги і працю пані Лацик для церкви.

Наше товариство, як відділ Союзу Українок Канади рішило давати свідоцтва приналежності до організації тим членкам, які виїжджають з місцевості, щоб в іншому місці вони могли зразу включитися в працю як члени. Пані Лацик є одною з тих, якій вже не раз приходилось переїжджати з одної місцевості до іншої і всюди вона ставала в ряди нашої організації до активної праці. Так і тепер її новим місцем осідку буде Торонто.

П-во Лацики походять з села Боршевичі, повіту Перемишль. До Кана-

ди приїхали 1929 р. і замешкали в Гренд В'ю в Манітобі.

Громадським життям почали цікавитись ще в Україні, а опісля вже в Канаді включилась в громадську діяльність в церковній громаді в Гренд В'ю. В 1942 р. п-во Лацики переїхали до Виндзору і тут зараз також стали активними — пані Лацик у відділі ім. Л. Українки, а п. Лацик у Тов. „Просвіта”. Обидвоє належали до світського і церковного хору. Пані Лацик займала позицію заст. голови, контрольної комісії та інші.

Виховали п-во Лацики двоє дітей в народнім і релігійнім дусі. Син Микола і донька Савеля (вже подружені) належали до СУМК, а родичі дали їм змогу досягнути вищу освіту.

По промовах вручено дарунки пані Лацик від т-ва і друзів. Пані К. Лацик з тої нагоди зложила 5 дол. на журнал „Промінь”.

Іванна Римар

Пам'яті покійної членки

Кожне товариство має передових і діяльних членок, які своїм прикладом і невтомною працею заслуговують на пошану.

Жіноче товариство в Кемсак, хоч і не є велике, але дякуючи доброму прововоді, свідомості членкинь, сво-

ею муравлиною працею зробили поважний поступ в розвитку православної громади в Кемсак.

Одною з таких визначних членок була покійна Марія Кулачковська — добре вихована, інтелігентна, свідома, користувалась загальною пошаною, не лише серед українців, але й серед інших; всі любили і шанували її за тактовне ставлення до них. В своєму життю покійна Марія перейшла дуже багато, але ніколи не нарікала на свою долю, вірила в Бога і краще майбутнє. В товаристві була примірною, усіма любимою членкинею і дякуючи умілому підходу до справ, за її ініціативою придбано до церкви багато речей. Ідею видання жіночого журналу пок. дуже раділа, мрії її здійснились, але на превеликий жаль, не судилось їй тішитись цим досягненням, Господь покликав її на вічний спочинок 2 квітня 1959 р.

Діти та рідня пок. замовили запокійну Службу Божу в річницю її смерті, яку відслужив місцевий парох о. П. Бублик. На Службу Божу прибули син з родиною з Саскатуну, сестра і два брати з Коті, членки і знайомі, які шанували її. Під час проповіді, парох підкреслив заслуги пок. в її християнському житті, то закликав пам'ятати визначних людей і наслідувати їх. Після відправи рідня запросила присутніх на поминальний обід, де парох по короткій промові попросив голову жіночого товариства пані М. Романюк відкрити знімку покійної Марії, що в порозумінні з родиною і товариством була повішена на стіні в підцерковній залі. Ця знімка-пам'ятка буде нагадувати нам та нашим наслідникам, що ми ціним, шануєм і не забуваєм заслужених членкинь, не тільки коли вони працюють з нами, але і тоді коли Господь покличе їх до себе.

Спи спокійно дорога сестро, а пам'ять серед нас по тобі буде вічна!

В пам'ять покійної Марії родина зложила пожертву в сумі 12 дол. на журнал „Промінь”.

К. Б.

З ДІЯЛЬНОСТІ ВІДДІЛУ У ВОТЕРФОРД, ОНТ.

На 18-го березня устроїли членки вечерок навчання печива колачків, пасок і писанок. Жінки тим дуже зацікавилися. Голова пні П. Залуцька привітала гостей і членкинь. Гостя пані Довголіс з Брентфорду прибула на запрошення нашого товариства і зайнялась навчанням плетіння кола-

чків. Також взяли участь пані Дворняк, п. М. Сукерка, а добр. Марас зайнялась навчанням печива пасок. В тім самім часі зайнялась пані Руза Галик навчанням писання писанок. Виробили тикети на розігравку колачків, і щасливі особи пішли додому з колачами.

Щиру подяку складає наше товариство пані Довголіс, яка не жаліла труда прибути і привезла прекрасний колач. На закінчення присутні гостились тим дуже сачним колачем і кавою.

**П. Залуцька, голова
Єлисавета Запорожан, секр.**

ВАТСОН, САСК.

Жіноче товариство ім. Лесі Українки у Ватсон радісно повітало журнал „Промінь”, який освітив наші дом на Різдво Христове. Наші членки радіють його появою, а знак того, що читають його у своїм домі кожного місяця по своєму рідному і по англійськи. Ми бачимо, що маємо провідних одиниць і дописувателюк які покладають свою працю для журналу. Хай Бог допомагає, щоб ми свій „Промінь” читали два рази на місяць. Я від себе посилаю найщиріший привіт і побажання нашому проводові і Союзові Українок Канади з нагоди появи журналу.

Нехай він освічує своїм „Промінням” кожну українську жінку. Щастя Боже на добру працю. Від себе залучую на пресовий фонд журналу 2 дол. А редакторці пані Когуській бажаю сили і витривалості у її праці.

**Анна Полович,
членка відділу Л. Українки**

ВИСНЯНА ВИСТАВА В ЕДМОНТОНІ

Висняна вистава українського народнього мистецтва, показ українського печива і чайне прийняття відбулися з великими успіхами в залі Катедрі св. Івана 30-го квітня і 1-го травня, 1960 р. Виставку улаштували спільними силами провінційальна ексекютива Союзу Українок Канади і відділ Союзу при Катедрі.

Пані К. Засійбіда, голова провінційальної ексекютиви, привітавши заповнену залю гостей, сказала, що ціль вистави є популяризувати і поширювати наше народне мистецтво. Відтак вона представила пані В. Сиротюк, голову програмового комітету генеральної управи Союзу Української Молоді, яка офіційно відкрила виставу. Вона обширно пояснила

значення української культури, в яку входить народне мистецтво. Глибокий зміст промови викликав у присутніх загальне зацікавлення.

Умілою рукою були розложені вишивки, що давало добрий перегляд усіх галузь ручного мистецтва. Вистава представлялася імпазотно та всі вичислені експонати були предбрані і робили добре враження своєю якістю.

В окремій кімнаті пишалися багато чудово вишиті вишивки на трьох столах; колекція власної ручної праці пані О. Семчук. Була різноманітність речей як обруси, скатерті, ручники, доріжки, подушки образки та література про мистецтво. А все це доповнювали зразки кераміки і дереворізьби для англійської публіки і глядачів пані Семчук постійно подавала устну інформацію.

Вздовж одної стіни у великій виставовій залі по правій стороні були розложені на столах найкраще вибрані вишивки, по мистецькій виконані праці, яких рідко можна бачити по відділах Союзу Українок Канади — Вегревил, Смокі Лейк і Редвей.

З музейної збірки філії при провінційальній ексекютиві були розложені строї з різних районів України. Інші експонати на стінах додавали до гарного образу як пішні полтавські гапти і вирізування різнобарвні гугульські вишивки, розкішні тканини. Слід згадати про гарні зразки килимів, що свідчили про ту галузь народнього мистецтва. Ці музейні експонати є джерелом відомостей не лише для українців але й для відвідувачів інших народностей.

Було цікаво побачити по-мистецьки розписані писанки, що виконала пані Доця Яндова разом з альбомом кольорових знімків.

Показ українського печива був один з цікавіших атракцій на виставі. Цей проєкт кулінарного мистецтва також говорив про культуру українців. Показ попереджував дбайливі заходи та жінки з охотою взяли участь, бо було приблизно 85 річного печива з приписами, що заповнили три довгих столи. Головна ціль показу печива була, щоб дати якнайбільшу рекламу нашому жіноцтву про кухарську книжку — пані С. Стечишин та поширити взагалі українські приписи. Успішний результат проєкту показав, що жінки переважно уживали приписи із згаданої книжки.

Після оглядини показу печива відбувся продаж й за кілька хвилин всі

З Весняної Вистави в Едмонтоні

печива закупили приватні.

Підготовкою вистави печива керувала пані Є. Верхомин при допомозі членок комітету пані Л. Голубицької, пані Н. Фарини і пані Л. Івасюк. Панна П. Пелех і панна І. Вавринюк друкували на машинці приписи на бажання зацікавлених гостей. Коло стола печива лежали книжки куховарські для продажі — якою зайнялася пані О. Юсипчук.

В іншій частині залі пані К. Скакун демонструвала ткання на варстаті. Цікаво було бачити що основа ткання була з лляних ниток, які були вироблені в Канаді. Пані Скакун є постійна дорадниця що до старовинних речей та стрів, які зберігаються в музею.

Чайовий комітет доложив багато старань, щоб прийняття відбулося

якслід під час двох днів вистави. дбайлиvenaкриття столів вишиваними обрусами та прикрашеними квітами творив святочний настрій гостей з Едмонтону та околиць. Особливу подяку заслуговує пані Г. Особа і пані Н. Солован, які очолювали цей комітет.

В неділю, з приводу другого дня вистави, голова комітету мистецтва і музею пані А. Мельник виголосила промову. Між іншим сказала, що вистава є лише частина праці Союзу Українок Канади і є взірцем нашого мистецтва і культури, на яку звертають увагу наші співгромадяни в Канаді, як і рівночасно справляє нам велике духове задоволення. Дальше підкреслила, що культура і мистецтво є пов'язані з нашим минулим та є неперервним джерелом життя ук-

раїнського народу. Вона також висловила сердечну подяку всім учасникам вистави та признання дала всім паням — членкам провінційальній ексекутиві та відділові при Катедрі св. Івана, що спричинились до успіху вистави.

Росложенням вистави займалися слідуєчі пані: А. Мельник, К. Засійбіда, О. Семчук, О. Лукомська, Д. Корпан, Л. Івасюк, К. Скакун і О. Юсипчук.

Під враженням краси наших експонатів і з розмов відвідувачів, а зокрема нашої молоді, треба сказати, що ця 29-а вистава пройшла з повним успіхом.

За Комітет Мистецтва і Музею в Алберті:

Ема Верхомин

Ніхто не знає, що таке смерть і чи вона не є великим добром для людини.

Платон

ПОПРАВКА

В попереднім 6 числі "Промінь" був уміщений нарис Маргарити Пилипчук з Ст. Кетеринс, Онт. п. н. "Сліпці". В підписі прізвища авторки зайшла друкарська похибка. Має бути **Маргарита Пилипчук**.

УКРАЇНКА ІЗ ЗДА НА КОНГРЕС ДО ІСТАМБУЛУ

На Конгрес Міжнародної Жіночої Ради до Істамбулу поїде із Зєдинених Держав Америки українка пані Анастасія Вокер з Дітройту.

Пані Анастасія Вокер виїжджає в складі делегації Американської Жіночої Ради, до якої входить Союз Українок Америки й якого одною з провідних членів є пані Анастасія Вокер.

Конгрес МЖР в Істамбулі відбудеться в м. серпні ц. р.

РІЧНІ ЗВІТИ ВІДДІЛІВ

САСКАТУН, САСК.

Відділ ім. О. Кобилянської

Звіти урядниць заряду, голов кружків й комітетів, і референток, на річних зборах виказали гарний образ праці за 1959 рік.

Товариство числить около 135 жінок, що належать до 6 кружків що були під проводом слідуючих провідниць — Н. Михайлюк, С. Перрик, М. Маков, О. Моканик, О. Баер, А. Пігач. Кружки сходяться по домах у своїм сусідстві й поза загальну працю для товариства, мають свої окремі проекти — освітні, мистецькі і для побільшення фондів загальної каси. З даток на вечерках, розігравок, продаж печива і з ріжних підприємств, кружки придбали повер 1,700 дол. Кожний кружок зайнявся вишиттям 2 чайних обрусів для тов. і обідами, при церкві та „Ексібшн“, по черзі. Під час Різдвяних свят членки ходили шедрувати — зібрано цим способом \$661.25.

Відділ мав 7 прийнять — Різдвяну вечерю, бенкет в честь сенатора Гнатишина й пані Гнатишин, спільне Свячене, храмовий обід, обід на День Подяки, одну весільну вечерю і бенкет для студентів Інституту ім. П. Могили й прав. студентів у Саскатуні. Чистий прихід з обідів \$1,378.06

Під час „ексбшн“ тов. подавало сніданок, обід і вечерю, у своїм сталім приміщенні під „грэнд стэнд“. З цього проекту було около 1,300 дол. чистого приходу.

Чайних прийнять було 4 — Великодний чай, продаж писанок і печива; чай членства, чай у парафіяльнім домі, для отця прот. Боднарчука і добр. Боднарчук. Різдвяний чай, продаж вишивок і печива, й вистава вишивок з проекту С.У.К. Прихід з чаїв — \$555.15.

Членки зайнялись перекускою для забави, що громада відбула для тих що ходили колядувати і тих що жертвували на цю ціль. Тов. дало перекуску під час нарад скликаних в справі збірки на новий Інст. ім. П. Могили, під час осіннього базару й під час висвітлення фільми в користь журналу „Промінь“. Один кружок, подавав перекуску під час бінго, що заходами церковного заряду відбувались кожного четверга в церковній залі.

Тов. приготувало сніданок для дітей недільної школи після святого

Причастя і постарало Різдвяні пакуночки для всіх дітей в громаді після концерту св. Миколая.

Старанням комітету що опікується молодим відділом СУМК, праця з дітьми провадилась із дуже гарним успіхом. Через рік членки допомагали з перекускою для дітей і фінансовою допомогою для закупна матеріалів для ручної роботи.

Членки відділу помагали при науці в недільній і укр. школі, а дві членки диригували хором при церкві.

Відбули бінго на придбання фондів на пам'ятник Тараса Шевченка. Подарували укр. прапор до „Плейграунд Асоційшн“, щоб під час ріжних парад в Саскатуні наша українська фана гарно представлялась між іншими.

Старанням комітету журналу „Промінь“ заряджено висвітлення фільми, кілька перекусок і розігравку подушки, подарованої головою комітету, на придбання фондів для видання журналу. Тов. й поодинокі членки вислали \$192.25 на журнал, а 60 членок замовили передплати журналу. Тов. мало 5 комітетів що відвідували хворих по шпиталях. Під час Різдвяних і Великодних свят рознесено святочні картки, а для пацієнтів у санаторії і старечім домі, спеціальну поживу. Хворим членкам вислано квіти. Тов. має репрезентантку, яка опікується пацієнтами в шпиталі умово хворих в Норт Бетлфорд і на її рекомендацію членки помагали жертвами. Вислано грошовий дар 10 дол. для О. Петлюри на руки централі.

Старанням реф. мистецтва, тов. брало участь у виставі вишивок під час „Ексбшн“ і більшість вишивок в контексті виграли нагороди. Прихід членки звернули до каси тов. Членки вишили 12 чайних обрусів для товариства і також певну скількість вишивок для продажі на Різдвяним чаєві. Для Великоднього чаю кожна членка зобов'язалась постарати 2 писанки для продажі.

Комітет сестриць дбав про чистоту та прикрасу церкви й зайнявся садженням квітів коло церкви.

Референтка освітно-виховна робила старання, щоб після загальних зборів відділу була освітня програма. Прочитано реферати від централі і відбудо спеціальну освітню програму на чаю членства. Старанням

реф. зроблено спробу зорганізувати кружок місцевих професійних дівчат і відбудо одні організаційні сходини.

Діяльність тов. не обмежувалась тільки до праці при церкві і громаді але членки брали активну участь в ріжних організаціях в Саскатуні. Членки помагали у „Клініці“ Червоного Хреста, ходили збирати жертви по домах на Комюніти Чест, орган. умово хворих, Червоний Хрест і брали участь в Тег Дей для шпиталів. Членки постарали українські страви для „Інтернешонал Університи Студентс“ обіду, й дало фінансову допомогу „Y. W. C. A. Travellers Aid“. Відділ має репрезентантки, що входять до заряду Саск. відділу Комітету Українок Канади й відділ співпрацює з цими жін. організаціями в ріжних спільних проектах.

Відділ мав 3 представниці до Саск. Жіночої Ради, а 2 членки були в головній екекутиві Ради.

Загального приходу було \$10,249.47. До церковної каси передано \$1,950.00 на послідню виплату моргечу на церкві; а 1,000 дол. на будову нової церковної залі. Для церкви докуплено 4 лавки — вартости \$417.30. До залізної каси відділу передано 500 дол. Для церковної залі куплено 7 столів вартости \$104.18. Для парафіяльної хати куплено меблів — вартости около 300 дол. Для кухні на приміщенню на „ексбшн“ куплено парову кухню, начиння і т. под. на вартости 123 дол. Жертвувано на новий Інст. ім. П. Могили 100 дол., на стипендію пров. ескек. 5 дол. Вислано бюджет до централі Союзу в сумі 91 дол.

Річні збори відділу відбулись в гр. 1959 р.

До заряду на 1960 рік увійшли пані — Розина Драган — голова, Е. Залешук — 1-ша заст. голови, Г. Гнатишин — 2-га заст. голови, Г. Максимук — 3-тя заст. голови, М. Маков — 4-та заст. голови, Е. Тобашнюк рек. секр., добр. Л. Боднарчук — корес. секр., М. Бурак — пресова секр., К. Пангрес — касієрка.

Провідниці кружків: М. Янів, П. Турецька, Н. Завадюк, П. Хомин, А. Михайлюк, А. Пігач. Комітети: Молодший відділ СУМК — гол. ком. добр. Л. Боднарчук. Фонд Фундації ім. Н. Коб. і журналу „Промінь“ — гол. ком. А. Скоробогач. Сестриці: К. Чамборик, М. Пігач, С. Грешук, В. Катиринич, К. Притула. Чайних

прийняв — гол. А. Буряник, Г. Максимюк, П. Янів, А. Теслик. Відвідин хворих — С. Завадюк, Залещук, П. Хомин, М. Бойчук, М. Дорош, С. Голобець, А. Папіш, П. Чамборик, Ф. Перчишин, В. Катиринич, К. Питула.

Референтки: Освітню виховача — М. Мадюк. Мистецтва — С. Перрик. Членства — М. Бурак. Перекусок — К. Свик і А. Гарасимчук. Обідів — М. Пігач і Р. Букшван. Кухонне майно — В. Катиринич.

Представництво — Traveller's Aid, Y.W.C.A. — Пані М. Бойчук. Саск. Жіночої Ради — Р. Драган. Добр. Л. Боднарчук, А. Буряник. Ком. Українок Канади — Р. Драган, Г. Гнатюшин, А. Скоробогач. Червоного Хреста — К. Свик. Тов. Умово Хворих — А. Янів. Саскатун Бютифол Ком. — Е. Тобашнюк. Traveller's Aid, Y.W.C.A. — М. Бойчук. Контрольна Коїсія — А. Буряник, С. Стечишин, М. Ткачук.

Розалія Драган, голова
Емілія Тобашнюк, секрет.

ГРИМСБІ, ОНТ. Відділ ім. Кн. Ольги

Праця т-ва за рік 1959 р.: сходили жіночого т-ва відбувалися щовівторка ввечері за виїмком літніх місяців. Місячних зборів було 6, одні піврічні. На св. Миколаївський вечір т-во дало дарунки для дітей рідної школи. Впротягу року членки приготували обіди з нагоди таких свят: у січні — Свята вечере і прийняття для колядників.

У лютому — свято Лесі Українки і українських визначних жінок. Т-во улаштувало перед постом пущення спільне свячене по Великодні в травні обід з нагоди храмового свята, членки взяли участь у святі День Матері. Восени т-во помагало громаді у перепровадженні базару.

В 1959 р. старанням т-ва придбано до церкви хідник, обрус на престіл до церкви вишила п. Д. Гончар, а п. Шпітківська обрус. За жертви зі Шедрівки членки придбали матеріял на покриття підлоги в кухні, яку вложили безплатно панове: Білошенко, Василечко і Кухарук. Придбали де-що з посуду до кухні, як також печатку нашого товариства.

Річні збори відбулися 3 січня 1960 року.

Заряд на 1960 р.: Теофілія Дяковська — голова, Теодозія Кловак — заст. голови Ліда Прокоменко — рекор. секретарка, Харитя Яцишин — фінансова секрет., Дарія Гончар

— касієрка. Господині: Катерина Кузь і П. Яцишин. Сестриці: П. Мігус, С. Кловак і М. Шпітківська. Контрольна комісія: М. Хворостівська, М. Даців і М. Шпітківська.

Збори закінчилися побажаннями, щоб у цьому році, взялись до праці знова, хоч з малими силами та щирими, і хай Бог допомагає.

А наш „Промінь” хай нам сяє чи увечір чи уднину. Веселить хай нам родину.

Т. Дяковська, голова
Л. Прокопенко, секрет.

ОШАВА, ОНТ. Відділ ім. Ганни Барвінок

При церкві св. Івана в Ошаві, організовано відділ С. У. К. ім. Г. Барвінок при кінці 1957 р. З бігом часу число членкинь поволі зростає. Під умілим і досвідченим проводом голови п-ні О. Куць товариство шире і віддано бере участь в кожній діяльній праці. Вибраний комітет опікується дітьми недільної школи.

Протягом року відбулося 9 місячних і 1 річні збори та декілька засідань заряду.

Членкині зарядили та приготували 1 базар. Брالی участь в Йорданській Вечері; приготували обід з свяченими стравами після Великодніх Свят. Сніданок для дітей по Св. Причасті та перекуску під час реєстрації до недільної школи. А також перекуску для „Бовлінг Тім” при церкві. Влаштували весняну та осінню забаву з музикою, що увінчалася задовольняючим успіхом. Зарядили і перевели 3 випродажі вживаних речей, 2 спільні вечери.

Членкині вислали на свій кошт студентку на літні курси до Колегії св. Андрея.

Приготували дарунки для студентів недільної школи на свято Миколая. Влаштували зимову та літню прогулку для дітей. Розносили кошики — паски на Великдень до місцевого шпиталю і старечого дому православним пацієнтам.

З діялки культурно-освітньої: членки мали відчит про життя поета Тараса Шевченка, про Лесю Українку та її місце в українській літературі і в національному житті. З допомогою добр. Ю. Лучак приготували концерт на роковини Шевченка.

На одних зборах усі присутні мали нагоду вислухати цінну доповідь Всес. о. Д. Лучака на тему „Як належно приготуватися та приступати до Св. Сповіді та Св. Причастя.

Вшанували День Матері, між іншим, вручили найстаршій і наймолодшій в громаді матері гарні квіти. Мали ввечерок писання писанок під інструкцією добр. Лучак. З усіх цих подій членкині збагатили себе морально і духово.

До розвагової частини належали: Прогулька членок з родинами біля озера.

Жертвували: на церкву разом 225 дол.; на „Рітардет Чилдренс Фонд” 10 доларів.

Фінансовий звіт:
З 1958 р. осталося \$44.98
Приходи в 1959 р. 1073.09
Розходи в 1959 р. 831.20
В касі осталося 294.94

Річні збори відбулися в парафіяльній залі на яких вибрано слідуючий заряд: голова — п-ні Оля Куць, заст. голови — п-ні Геня Мага, рек. секретарка — п-ні Оля Горегляд, коресп. секретарка — пані добр. Ю. Лучак, касієрка — пані Михайлина Гонта, фінан. секретарка — п-ні Марія Семенюк, контрольна комісія: п-ні Юзефа Гріців, п-ні Анна Дутчак, п-ні Надя Стек. Комітет недільної школи: п-на Анна Сабат, п-ні Олена Плішка, телефонічний: — п-ні Маріана Шолдра, „Вейс енд Мінс” комітет п-ні Ю. Гріців, п-ні Марія Грегоренко. Програмовий: п-ні Стек, добродійний — п-ні М. Шолдра.

Оля Горегляд, рек. секретарка

ТУ ГІЛС, АЛТА. Відділ ім. Л. Українки

Впротягу року відбулося десять місячних зборів, одні надзвичайні збори і одні сходини заряду.

Пробуємо виконати роботу поручену в обіжниках і циркулярах, централі Союзу, які читані на кожних зборах.

Товариство відсвяткувало роковини Лесі Українки і 250 річчя Івана Мазепи програмою. Учасники недільної школи, під проводом учительок, приготували концерт на свято День Матері.

Під час Різдва, членки беруть участь в коляді, прихід до місцевої церкви і організують дитячу коляду. Також відвідують і дарують дарунками хворих в льокальній шпиталі.

Відділ улаштував один чай, мав випродаж домашнього печива, виставу ручної роботи, шинкову розігравку, шість обідів, 2 вечери, виставу образів, одну прогульку і одну членську забаву.

Товариство поручило продажі жур-

налів і таким способом придбало „гвіл-чер” для околиці і 60 доларів на потрібну річ до шпиталю.

Висилаємо делегаток на з'їзди. Також відділ має під опікою недільну і українську школу, і займається збіркою на поборювання недуги рака.

З наших придбаних фондів виповнили бюджет до централі Союзу, дали на Інститут—невянучі вінки 10 дол. на вікінчення кімнати 280 дол., на Червоний Хрест 25 дол., на Кенсер Сосаєті \$210.60, на Оселю Барвінок 25 дол., жертва до „Серебрал Палзі Фонд” 5 дол., жертва на журнал 42 дол., на С. У. С. 2 дол., Вінок на „Армістер Дей” 6 до., до церковної каси 165 дол.

Заряд на слідуючий рік: голова — Ольга Мельничук, заст. голови — Анна Іфтоді, секретарка — Юлія Кей, фін. секр. — Анастасія Варварук, корес. секр. — Павлина Мулька. Конт. комісія — Р. Лукенчук, М. Олійник, К. Елко. Нед. школи — А. Варварук, Е. Заєць, М. Товпич.

Мистецтва: П. Стоцькі, А. Свекла, Л. Гелета. Освіти: Кшик, П. Одицька. Церкви: Солодюк, П. Бачинська, Дегід. Хворих: Паламарук, М. Рибак, К. Лашовська, Є. Бачинська, добр. Тетеренко. Преси: А. Іфтоді, Кшик.

О. Мельничук, голова
Ю. Кей, секр. рекор.

ГЕМИЛТОН, ОНТ.

Відділ ім. Лесі Українки

Праця в товаристві як і попередньо так і цього року була велика. Відбулося 9 місячних зборів, 6 засідань заряду, 2 малі базари, бінго, свято Лесі Українки, 9 обідів, „вінер ровст”.

Базаровий шмивер, на який членки і знайомі приносили дарунки на базар і осінній базар.

Жін. тов. також вислало делегатку на з'їзд до Лонг Бренч.

Збирали жертви і передплати на журнал „Промінь”.

Зарядили збірку на квіти до Божого Гробу.

Відвідували хворих членів і членок прав. громади. Вислали квіти і карточки.

Фінансовий звіт за рік 1959:

З 1958 р. осталося в касі	\$281.25
Прихід в 1959 р.	3,284.21
Розхід за 1959 р.	2,924.07
В касі осталося	641.39

Жін. тов. передало \$950.00 на церкву. Також передало 100 дол. на площу „Золота Брама”, яку прав. громада закупила.

Заряд т-ва на рік 1960-тий: уступивша голова — Юлія Новак, голова — Марія Січова, 1-ша заст. голова — Варвара Логин, 2-га заст. голова — Галя Козак, рек. секр. — Галя Олексюк, фін. секр. — Марія Пилипак, касієрка — Катерина Баюс. Контрольна комісія — Марія Будник, Оля Ситник, Марія Пилипук. Референтка мистецтва — добр. П. Федак. Господині — Кривошеєнко, Загарій, Оксана Фастрига, Палагна Дибко. Залізний фонд і комітет до відвідування хворих — Павлина Олесків — касієрка, Юлія Стечик і Григлевич. Освітньо-культурний комітет — Оля Ситник, Анна Токарник, Олена Надолічна. Комітет підприємств — добр. П. Федак, Оля Антоноук, Анастасія Дудар, Софія Сведовецька.

Марія Січова, голова
Галя Олексюк, рек. секр.

БРУКСБІ, САСК.

Відділ ім. Кн. Ярославни

За минулий рік відділ відбув 11 місячних зборів, одні річні збори і трое засідань заряду.

У товаристві є 23 членок. Діяльність і праця нашого товариства у минулім році була досить активна. Т-во влаштувало: пущення, спільне свячене, День Матері, обід на храм, перекуску після концерту рідної школи, перекуску після похорону, базар, осінню вечерю, один 25 літний ювілей, вечерок Андрея, три вечерки, з нагоди переносу до нових домів, прощальний вечерок для пароха о. Приєупи і післялі Різдвяний пакунок до Старечого Дому. Також членки вишили три речі до церкви.

30-го листопада відбулися річні збори у Народнім Домі.

Фінансовий звіт:

В касі осталося з 1958 р.	\$507.75
Приходи в 1959 р.	919.90
Розходи в 1959 р.	410.32
В касі осталося	1017.33

Заряд т-ва на 1960 р. пані: П. Орбко — голова, Д. Возняк — секретарка, М. Феюк — касієрка, С. Колодинська — фін. секр. Господині: Я. Клач, К. Возняк, П. А. Ціпвник, М. Дідич. Старші сестриці: К. Возняк, В. Киверига і М. Залешук.

Комітет відвідування хворих — М. Залешук і В. Киверига.

Контрольна комісія: Д. Панчук і В. Киверига.

Збори закінчено співом „Де згода в родині”.

Д. Возняк, секр.

НИПАВИН, САСК.

Відділ ім. О. Басарабової

Членки нашого товариства щиро працювали на церковним і народнім полі, жертвували 300 дол. на місцеву церкву, постарали нові ризи і також новий підризник якого вишила пані М. Биць. У нас є недільна школа і членки допомогли дітям недільної школи купити процесійний образ, що коштував 125 дол. членки приготували Йорданську вечерю у Народнім Домі і обід на храм, видали обід в користь інституту П. Могили, також видали 10 вечер для англійських товариств і мали дуже успішну курячу вечерю. На народнім полі членки помагали у концерті Тараса Шевченка, давали перекуску коли члени Народного Дому мали забаву з музиками, мали перогове пущення та дали перекуску під час з'їзду Інститута П. Могили, який відбувся в Народнім Домі Т. Шевченка в Нипавин. Також жертвували 100 дол. на будову Інституту, а також і діти недільної школи під проводом учительок П. Стрільчук і Марусі Григор пожертвували 20 дол. на будову Інституту. Улаштували продаж печива перед Великоднем. Сповнили бюджет до централі Союзу.

Фінансовий звіт:

З 1958 р. в касі осталося	\$391.79
Приходи в 1959 р.	1858.22

Річні збори т-ва відбулися 20 гр. 1959 р. в залі Народного Дому.

Заряд на 1960 рік увійшли пані: Марія Григор — голова, Оксана Мохорук — заст. голови, Маруся Григор — секретарка, Фрозина Пікуш — касієрка. Контрольна комісія Надія Стрільчук, Параска Шутер, Павлина Юзва. Сестриці — А. Мельнечук, М. Глуханюк, О. Мисак. Комітет хворих: М. Браніцка, О. Заставна. Учительки нед. школи: Надія Стрільчук, Маруся Григор.

Збори закінчено піснею „Де згода в Родині”.

Марія Григор, голова.

Маруся Григор, секретарка.

ГЕДЕРЛЕЙ, САСК.

Відділ ім. Лесі Українки

Відділ складається з 9 членок. За минулий рік товариство відбуло 5 місячних зборів. В протягу року т-во улаштувало спільний обід на храм нашої церкви під час Зелених Свят, відбуло осінній базар, вислало делегатку на окружний з'їзд Союзу Українок; куплено корогви і занялося докінченням вишивання засте-

лок до церкви при якій спільно працює. Товариство виповнило свій бюджет, жертвувало на організаційний фонд, на Інститут ім. П. Могили. Комітет купує квіти для хворих членок в шпиталі.

Фінансовий звіт:
З 1958 р. осталося \$114.61
Приходи в 1959 р. 283.26
Розходи в 1959 р. 259.30
В касі осталося 138.57

Заряд т-ва на 1960 рік: пані: Наталя Ригорчук — голова, Харитина Саранчук — заст. голови, Марія Саранчук — секр., Анна Шпак — касієрка, Розалія Сурмач, А. Павлівська, Ксеня Васько — господині. Контрольна комісія: К. Васько, А. Новосад і Т. Гаргара.

Н. Ригорчук, голова
М. Саранчук, секр

ТРАНСКОНА, МАН. **Відділ ім. Л. Українки**

Річні збори жін. тов. відбулись 6-го груд. 1959, членок вписано 20.

Да заряду на 1960 рік увійшли: А. Перик — голова, Е. Денесюк заст. голови, Г. Гуменюк — рекорд. секретарка, А. Сохаська — фін. секр., Е. Бабак — касієрка. Контр. комісія: Т. Скикавич, Ю. Бачинська, В. Савчук. Господині: А. Угринюк і Н. Кралка. Діяльність тов.: за рік 1959-тий: помагали за колядою, відбули 4 обіди, два чайні прийняття 6 Гвист драйв, один пікнік один бенкет, 10 місячних зборів.

Анна Перик, голова
Геня Гуменник, секретарка

СТІНЕН, САСК. **Відділ ім. Книгині Ольги**

Збори відбулися 16-го грудня 1959. Збори почалися молитвою Царю Небесний. Пані М. Н. Козменюк була предсідницею, а Єлисавета Цуркан секретаркою зборів. Пані Докія Гунька — дотеперішня голова, переповіла в своїм звіті цілорічну працю в товаристві, та висловила признання й подяку членкам заряду й відділу за їх кооперацію. Взивала всіх, щоб з такою посвятою і надалі працювали.

Слідували короткі звіти: пані М. Козменюк фінансової секретарки, пані М. Вігнан, контрольної комісії.

Звіти вказали, що до відділу вписалося 5 нових членок, які щиро працюють wraz з іншими.

В протязі року відбулося 11 місячних зборів, 4 надзвичайних сходів, 2 домашнє печиво, 3 бінго. Товариство брало участь в різних ім-

презах при церковній громаді, 2 спільних обіди, День Подяки і Храм св. Дмитрія, роковини Лесі Українки, святкували, читанням і чайним прийняттям.

Всі обіжники з централі Союзу були читані на зборах.

Фінансовий звіт:
З 1958 осталося \$160.76
Прихід в році 1959 387.92
Розходи в році 1959 312.36
В касі осталося 236.32

На Інститут ім. П. Могили в Саскатуні жертвували 75 дол.

Заряд на 1960 рік: Докія Гунька, — голова, А. Гуцал — заступниця, Єлисавета Цуркан — секретарка, М. Вігнан — заст. секретарки, М. Козменюк — фін. секретарка. Контрольна комісія — П. Гурська, Н. Анака, М. Вігнан. Сестриці — М. Гурська, А. Дорошук. Комітет хворих — М. Козменюк, А. Гуцал. Господині — М. Корковська, А. Чегорська, Н. Анака.

Докія Гунька, голова
Єлисавета Цуркан, секр.

СМОКІ ЛЕЙК, АЛТА. **Відділ ім. О. Кобилянської**

Діяльність: праця в нашій жіночій т-ві в минулім році була успішною. На початку року т-во улаштувало спільну Різдвяну Вечерю, дали дарунки дітям рідної школи. Вислали консервовані продукти до Інституту св. Івана в Едмонтоні.

В культурно-освітній праці усутроєно такі імпрези — роковини Лесі Українки, вечерок-сходини на тему релігійного виховання, свято День Матері, свято Книжки, роковини О. Кобилянської, Великі Роковини Гетьмана Мазепи і свято 1-го листопада. Т-во зорганізувало українську і недільну школу і улаштувало пікнік для учнів недільної школи та дарувало трофей і стипендію студентів п. Шемелюкові. До української школи вчашає 140 дітей.

Т-во вислало делегаток на з'їзди до Васетна і Ту Гилс та делегатку на пров. з'їзд до Едмонтона. Членки т-ва улаштували весняний чай і продаж Великоднього печива, осінній базар, приготували обіди і перекуски на ріжні імпрези, спільне свячене. Товариство згодилось приготувати вечерю для Лайонс Клуб щомісяця. Куплено декілька речей для парадфіального дому, квіти до церкви, прибрали віз „Фловт” на 1-го серпня, приготували вечерю на бенкет для Чемберс оф Камерс і перекуску на

фармерську забаву, жертвувало на Червоний Хрест. Комітет відвідував хворих у шпиталі. До т-во вписалося 6 нових членок. Членки т-ва займаються продажем куховарських книжок і книжкою взорів вишивання.

Фінансовий звіт:
Осталося з 1958 р. \$844.77
Приходи в 1959 р. 1,214.94
Розходи в 1959 р. 1,888.59
В касі осталося 863.87

Річні збори відбулися 2 груд. 1959 р.

Заряд т-ва на 1960-тий рік: пані — М. Паламарик — голова, А. Паламарик — заст. голови, М. Рацой — коресп. секретарка, О. Скуба — касієрка. Контрольна комісія — В. Страшок, Д. Лобай, О. Поличук. Номінаційна комісія — М. Нацюк, М. Т. Лазарук, О. Предій, М. Івасюк. Референтка видавництва О. Предій. Господиня Р. Стрембіцька.

М. Паламарик, голова
М. Рацой, секр.

ГИЛБЕРТ ПЛЕЙНС, МАН. **Відділ ім. Л. Українки**

Жіноче т-во ім. Л. Українки в Гилберт Плейнс відбуло 9 місячних зборів. З іншої діяльності то товариство у минулім році улаштувало: роковини Тараса Шевченка і День Матері, які відбулися концертом. Т-во устроїло один забавовий вечерок. Членки т-ва приготували чотири обіди — на храм нашої церкви, на „фийр”, один похоронний в пам'ять членки Симчич і спільне свячене і дві вечері — одна осіння вечеря, друга для організації Кинзмен.

Товариство подало поміч з перекускою у чотирьох похоронах і трьох весіллях в приміщенні Українського Народного Дому. Членки помагали колядувати в користь церкви.

Товариство дало фінансову поміч на місцевий Народний Дім \$1,300.00, який побільшуємо. Поодинокі членки дарували речі до церкви і Н. Дому.

Фінансовий звіт:
З року 1958 осталося \$874.13
Прихід в 1959 р. 1042.58
Розходи в 1959 р. 1714.99
В касі осталося 201.72

Заряд т-ва на 1960 р.: пані: Павліна Мимко — голова, Олеся Павлюк — заст. голови, п. Лена Котак — секр. рекор. Анна Мушук — касієрка. Контрольна комісія — Вікторія Вівчарук, Ірина Талпаш. Господині — О. Жураковська, А. Бучій, М. Робак, Ю. Бурденюк.

Павліна Мимко, голова
Ірина Талпаш, секр.

ВАЛЕЙ, Б. К.

Відділ ім. О. Кобилянської

Діяльність т-ва: відбулось 11 місячних зборів, 1 загальні річні, 2 засідань, 8 обідів, 2 чайних прийняття, 2 базари, 1 пікнік, 2 пущень, Свято Вечеря, спільне свячене, один 50-літній Ювілей, 10 культурних вечорків, на яких відбувалось вишивання гачкування і писання писанок, відбулась випродаж Великоднього печива і писанок. Товариство відвідує хворих і висилає квіти для них до лікарниць, і опікується рідною і недібною школою. Рідну школу учать: Всен. о. Костюк, пан М. Макар і пані Коновальчук, добр. Г. Костюк, панна О. Бонар і пані О. Боярчук.

Т-во відсвяткувало концертом роковини Т. Шевченка, День Матері і свято Миколая, які підготувала добр. Г. Костюк.

Т-во мало цього року поважні видатки: видало 964 дол. на малювання церкви, 579 дол. на Нар. Дім, купило начиння, шафу на начиння, піяно, вислали бюджет до централі, на журнал „Промінь”.

Фінансовий звіт:

З 1958 р. осталося в касі	\$1,964.88
Приходу за 1959 р.	2,611.84
Розходу в 1959 р.	2,255.28

В касі осталося

2,321.44

Річні збори т-ва відбулись 6 грудня 1959 р.

Заряд на 1960 р. пані: Надія Боярчук — голова, М. Шеремета, заст. голови, М. Дорош — рекор. секретарко, Максимюк — касієрка. Контрольна комісія — К. Арійчук, Р. Луцяк, А. Лисак. Кухарки: А. Арійчук, Касіян, Р. Луцяк. Комітет відвідування хворих — добр. Г. Костюк, А. Лисак, Максимюк. Шкільний комітет: М. Дорош, Сташин. Сестриці — Є. Васильович, Ю. Боярчук. Хуторна.

Надя Боярчук, голова
Марія Дорош, секр.

ЕТЕЛБЕРТ, МАН.

Відділ ім. св. Ольги

Річні збори жіночого товариства ім. св. Ольги в Етелберт, Ман. відбулися 7-го грудня, 1959 року в домі пані І. Шевчук.

Голова, пані А. Савчук відкрила збори дала звіт діяльності товариства і подякувала за їх кооперацію у протягу цілого минулого року.

Слідував звіт секретарки, яка дала огляд з цілорічної роботи товариства.

Товариство відбуло десять місяч-

них зборів і на кожних зборах читано обійники.

Членки брали участь у роковинах Тараса Шевченка, які відбулися концертом. Від централі управи Союзу відвідала т-во пані С. Пауш. Святкували День Матері концертом.

Чайне прийняття у лютім, спільне свячене на Велкодні свята. Мали обід на отворення церкви. Також мали обід на день посвячення церкви.

Один осінній базар разом з розігравкою. Дарували грошеву суму 400 дол. на місцеву нову церкву. „Вістник” до товариства.

Виповнили бюджет до централі Союзу товариства, заперенумерували журнал „Промінь”.

Фінансовий звіт:

З 1958 р. осталося в касі	\$74.81
Приходи в 1959 р.	709.53
Розходи в 1959 р.	650.09
В касі осталося	124.25

До заряду на 1960 рік увійшли пані: Катерина Яловега — голова, Геліна Федорчук — заст. голови, Емілія Ганчарик — секр., добр. Е. Труфін — заст. секр. Михаїла Козар — касієрка. Контролерки — А. Савчук і О. Григорчук.

Анна Савчук, голова.

Альвіна Ганчарик, секр.

Виказ пожертв на розбудову журналу „Промінь”

Від появи першого числа „Промінь” відділи Союзу Українок Канади і поодинокі особи склали пожертви на його розбудову. Цей виказ є лише частинний, бо подані тут цифри виказують пожертви лише до дати 11 березня 1960 р. Виказ дальших пожертв буде проголошений в наступних числах.

Цією дорогою центральна управа Союзу Українок Канади виславляє щирю подяку всім тим, що розуміють вагу журналу і складають свої пожертви.

Східна Канада —

Відділ ім. Лесі Українки, Брентфорд, Онт. —	\$41.25
Відділ ім. Барвінок, Ошава, Онт. —	25.00
Відділ ім. Лесі Українки, Ст. Кетеринс, Онт. —	25.00
Відділ ім. Доньки України, Форт Вілліам, Онт. —	20.00
(раніше 30.00, разом 50.00)	
Відділ ім. Лесі Українки, Гамільтон, Онт. —	20.00
з „Приятельського чаю”	
(раніше 150.00, разом 170.00)	
Відділ ім. Ганни Барвінок, Монреал, Кве. —	11.00
(новозаснований відділ)	
Пані Марія Гулька, Ватерфорд, Онт. —	10.00
Пані М. Гургула, Віндзор, Онт. —	10.00
(збірка на похороні бл. п. Івана Трача)	
Пані Е. Ганчарик, Кенора, Онт. —	7.00

о. Іван Стус, Монреал, Кве. —	5.00
(з збірки на похороні бл. п. В. Колісника)	
Добр. Л. Слюзар, Монреал, Кве. —	4.00
Добр. М. Тріска, Брентфорд, Онт. —	3.00
Відділ ім. Княгині Ольги, Грімсбі, Онт. —	2.00
(раніше 32.00, разом 34.00)	
Пані Д. Котик, Форт Френсес, Онт. —	2.00
Пані Т. Стельмах, Дітройт, Міш., ЗДА. —	1.00
Пані А. Кирилюк, Галлок, Мінн., ЗДА. —	2.00

Саскачеван —

Відділ ім. О. Кобилянської, Саскатун, Саск. —	13.00
(раніше 144.25, разом 157.25)	
Відділ ім. О. Кобилянської, Саскатун, Саск. —	32.30
(З чаю на журнал — разом 189.55)	
Відділ ім. Доньки України, Реджайна, Саск. —	25.00
Відділ ім. О. Пчілки, Норт Бетлфорд, Саск. —	23.00
(дохід з Свята Книжки)	
Відділ ім. О. Пчілки, Норт Бетлфорд, Саск. —	8.65
(збірка на освітньому вечірці — разом 31.65)	
Пані Марія Гаук, Принс Алберт, Саск. —	15.00
(в пам'яті мтері, бл. п. Марти Баєр)	
Відділ ім. О. Кобилянської, Донвел, Саск. —	10.00
Відділ ім. О. Кобилянської, Мазепа, Саск. —	10.00
Церковне Сестрицтво, Борден, Саск. —	10.00
Відділ ім. Лесі Українки, Мікадо, Саск. —	7.00
Відділ ім. Лесі Українки, Гетерлей, Саск. —	5.00
Пані М. Пелеховська, Лейді Лейк, Саск. —	2.00
Добр. П. Блажук, Норт Бетлфорд, Саск. —	1.00

Манітоба —

Відділ ім. Лесі Українки, Давфін, Ман. —	141.00
Відділ ім. Доньки України, Роблін, Ман. —	10.00

Американка й її чоловік

Американські університети організують найрізноманітніші анкети. Цікаві відповіді знаходимо в запитниках на тему: Якого чоловіка хотіла б мати американка? Чим він повинен би визначитись і навпаки, що суперечить ідеалові чоловіка? Отже головні прикмети: — чоловік повинен інтелігенцією перевищити жінку, взагалі повинен орієнтуватися в світі. "Повинен уміти вести цікаву розмову", "повинен трохи більше знати про світ, а не тільки розумітися на машинах, рушниках, і спорті". Ніколи не повинен, як то кажуть, "бути під пантофлем". "Він повинен завжди бути одним ступнем попереду дівчини. Ніколи не повинен допускати до того, щоб дівчина почувала свою вищість над ним". "Ненавиджу мужчину, якого можу обвинувити на палець". "Він мусить мати щось із володаря і не піддаватися кожній жіночій забаганці". (Уривки з анкети психологічної студії Long Island University).

Найбільше не подобається американці дразливість, вибухи темпераменту без особливої причини. Далі пияцтво ("коли він по дорозі заходить "на одне маленьке", то я знаю, що доведеться годинами чекати з вечером") і картярство. Ображає жінок неухвалюваність до них ("Коли судити по тій увазі, що він її мені приділяє, я могла б бути одною частиною хатнього устаткування", "маю враження, що він і половини не чує з того, що я до нього говорю, тільки добує з себе: м-гу, або закопається в газету"). Така неухвалюваність це ознака егоїзму ("Він ніколи

не питає мене, що я хотіла б робити, він думає тільки про себе", "коли викидає гроші на гольфа чи рибальське приладдя, тоді все впорядку; але коли я куплю новий капелюх — то це вже екстравагантія"). Все це, так сказати, провини. Але непростальним гріхом в очах 75% американок є невірність, як стверджують анкети Cornell University.

Подібно цікаві ствердження психологічної студії Каліфорнійського університету. Жінки переконані, що вони знають своїх чоловіків наскрізь. ("Я вмю читати його, як книжку", "Я знаю, що він скаже ще поки він відчинить уста"). А тимчасом це ілюзія. Досліди виявляють, що чоловіки краще орієнтуються щодо своїх жінок ніж навпаки.

Про що найбільше говорять американки між собою? Психологічна студія Міннесотського університету відповідає: передовсім про інших жінок, далі про чоловіків, і аж на третьому місці про сукні, убрання взагалі.

Американка вважає, що життя мужчин інтересніше, але признається, що коли б станула перед вільним вибором статі, вона таки хотіла б залишитися жінкою. "Український Огляд"

РОЗА

Лені К-ник.

Роза квітне, червоніє,
В ній по вінця буйна кров —
В її усміху ясніє
Перша, пламенна любов.

А, як срібні перли-роси
Заливають пелюстки,
Пригадають ясні сльози
І розділені шляхи.

Тільки гостре терня в руки
Йї в серце коле, як мечі —
Чому з радістю — розпука
Часто в парі йдуть в житті?

Не тули чоло гаряче
До льодової кори —
Хоч, як важко все пробачить,
Жаль і смутку — до пори.

Роза знову вже говорить
Словом вірним: покохай!
На роздзвонені простори
Всіх нас кличе рідний Край.

Вихор грає і шаліє,
Піднімає вище стяг —
Для Вітчизни хто жаліє
Труду, сили чи життя?!

Лариса Мурович

(раніше 15.00, разом 25.00)

Пані Іна Паньків, Дуфрост, Ман. —	7.00
Відділ ім. Святої Ольги, Гренд Вю, Ман. —	5.00
Пан М. Демчук, Давфін, Ман. —	2.00

Алберта —

Відділ ім. Лесі Українки, Ту Гилс, Алта. —	30.00
Пані Марія Делаврак, Вегревил, Алта. —	11.00
Пані Анна Горещька, Торгилд, Алта. —	10.00
Відділ ім. О. Басарабової, Васетна, Алта. —	8.85
Відділ ім. О. Басарабової, Калгарі, Алта. —	5.00
Відділ ім. О. Пчілки, Мирнам, Алта. —	5.00
Пані П. Селезин, Редвотер, Алта. —	4.00
Пані Ольга Лукомська, Едмонтон, Алта. —	34.00

(На Дитячу Сторінку — з нагоди хрещення сина
отця й добр. Хомяків).

Пані Ольга Юсипчук, Едмонтон, Алта. —	11.00
---------------------------------------	-------

збірка на прийнятті — з нагоди дня уродин
пані Альбіни Гришук по 2 дол. зложили: Альбіна
Гришук. По 1 дол. О. Юсипчук, Е. Семінова,
О. Лозицька, В. Доброліж, А. Піоварова, О. Урбан,
М. Гринчук, О. Лукомська, Н. Лукша.

Пані М. Микитюк, Вернон, Б. К. —	25.00
----------------------------------	-------

ONTARIO
DEPARTMENT OF EDUCATION
COMMUNITY PROGRAMMES BRANCH
206 HURON STREET, AT COLLEGE
TORONTO 5, ONTARIO

Once again the Community Programmes Branch of the Ontario Department of Education in cooperation with the Toronto Board of Education is pleased to announce that English classes for newcomers will be offered this summer.

Details are as follows:

CLASSES BEGIN July 11th, finish August 19th. They will be held five nights a week (Monday to Friday) two hours a night (7:30 pm. to 9:30 pm.).

LOCATIONS: Central High School of Commerce, 570 Shaw Street. Classes at all levels from beginners to advanced.

Eastern High School of Commerce, 16 Phin Avenue. Beginners classes only. Registrants must live east of the Don River.

REGISTRATION: At Central High School of Commerce and Eastern High School of Commerce, July 4th to July 8th from 7:30 pm. to 9:30 pm.

FEE: \$6.00.

ПРИВІТ

Йорктон, Саск.

Наше жіноче товариство ім. Олени Пчілки в Йорктоні щиросердечно повітало появу довгоожданого жіночого журналу "Промінь". Ми дуже радіємо, що Союз Українок Канади досягнув тої мети, до якої через довгі роки прямував. Віримо, що журнал "Промінь" буде завжди радісним гостем у наших хатах та щирим приятелем і порадиником для всіх тих, що його читатимуть.

Засилаємо наші найщиріші побажання найкращих успіхів Проводові Союзу Українок Канади й Редакції журналу "Промінь". Як вислів наших щирих побажань наше товариство в Йорктоні пересилає на видавничий фонд журналу свою жертву в сумі \$50.00.

Хай Господь допомагає Вам у Вашому великому ділі на добро нашого Українського Народу й нашої Рідної Церкви!

За Заряд Товариства:

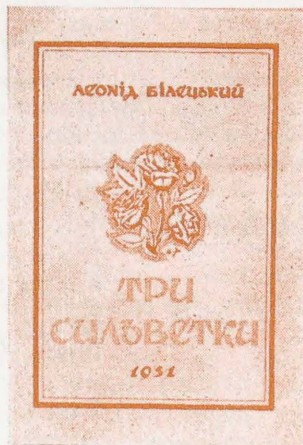
Катерина Процишин — голова
Ольга Бойчук — секретарка.

ВИДАННЯ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

Історія організації Союзу Українок Канади — видана з нагоди 25-ліття діяльності "Чверть століття на громадській ниві". Багато ілюстрована. Стор. 540.

Ціна \$5.00

Три силуетки — Л. Білецький. Біографічні описи трьох визначних письменниць України — Марко Вовчок, Леся Українка і Ольга Кобилянська. Ілюстрована.

Ціна \$1.50

Мистецькі скарби українських вишивок — Савеля Стечишин. Багато ілюстрований підручник — взори, ілюстрації, стіби, мережки, писанки, народний стрій і інше. Тисячі жінок користують з цієї книжки.

Ціна \$1.75

Українське вишивання, взори і стіби в англійській мові — А. Рурик. Книжка містить 219 ілюстрацій — взори й їх примінення та пояснення до кожного взору. Крім того є 12 карток кольорових взорів, в яких є 94 різних візців.

Ціна \$4.00

Замовляйте в централі Союзу на адресу:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

203 Union Bld.

— Edmonton, Alta.